VĂN HÓA

CƠ QUAN CỦA BỘ VĂN HÓA, THỂ THAO VÀ DU LỊCH

NĂM THỨ 67
THỨ HAI
10.6.2024 (5.5 Giáp Thìn)
Số 70 (4047)
www.baovanhoa.vn
Email: baovanhoa@fpt.vn

ĐIỆN ẢNH "BẮT TAY" VỚI DU LỊCH:

Phim "bom tấn" sẽ mở rộng cửa du lịch

(VH). Nhận diện thế mạnh từ điện ảnh trong việc khai phá thêm nhiều vùng đất mới, mở cơ hội cho địa phương, nơi các đoàn phim trong và ngoài nước dừng chân, chương trình *Du lịch, Điện ảnh và Thể thao: Tự hào bản sắc Việt* sẽ được Bộ VHTTDL và UBND tỉnh Bình Định chỉ đạo, chủ trì tổ chức vào tháng 8 tới tại tỉnh Bình Định. Một lần nữa, điện ảnh và du lịch sẽ bắt tay một cách bài bản như sự trông đợi của nhiều đại biểu Quốc hội...

[11]

Theo thống kê của Tổng cục Du lịch từ năm 2018 - 2019, tỉ lệ tăng trưởng khách đến với địa phương sau khi nhiều bộ phim được công chiếu là khá ấn tượng: Phú Yên tăng 113%, Quảng Ninh tăng 69%, Quảng Bình 141%. Riêng tại Hà Giang tăng 64%. Trong ảnh: Thắng cảnh dòng sông Nho Quế (Hà Giang) luôn là một trong những phim trường ưa thích của nhiều đoàn làm phim **Ảnh: BẢO LÂM**

THẢO LUẬN Ở TỔ VỀ CHƯƠNG TRÌNH MỤC TIÊU QUỐC GIA VỀ PHÁT TRIỂN VĂN HÓA:

Đầu tư ở thời điểm hiện nay là phù hợp

[2+3]

TUẦN LỄ FESTIVAL NGHỆ THUẬT QUỐC TẾ HUẾ 2024:

Bản hòa ca từ truyền thống đến hiện đại

[8]

GÂY QUỸ CỘNG ĐỒNG TRONG LĨNH VỰC XUẤT BẢN SÁCH:

Phép cộng giữa tác giả và bạn đọc

[10]

VĂN HÓA & **SUY NGẪM**

Chẳng lẽ bó tay?

●**LUẬT GIA PHẠM VĂN CHUNG**

Hiện nay có khá nhiều YouTuber, TikToker đang tận dụng sự phát triển của công nghệ thông tin, nền tảng mạng internet để kiếm tiền như livestream, quảng cáo... khá phổ biến. Bên cạnh một số người kiếm tiền một cách đàng hoàng, tử tế với những video có nội dung tích cực, lành mạnh thu hút đông đảo người xem thì cũng xuất hiện nhiều video lố lăng, chỉ nhằm câu view bất chấp, sử dụng hình ảnh nhạy cảm, thông tin cá nhân, hoặc cắt ghép video sai sự thật để trục lợi, kiếm được nhiều tiền.

(Xem tiếp trang 2)

Nỗi niềm sau mỗi kỳ thi vào lớp 10!

[5]

THIẾT BỊ AN TOÀN CHO TRẺ EM KHI THAM GIA GIAO THÔNG BẰNG Ô TÔ:

Cần thiết nhưng không phải ai cũng biết

[4]

Việt Nam gặp Iraq, không bao giờ từ bỏ!

[14]

Tiếp viên đường sắt trả lại cho khách nước ngoài nhiều ngoại tệ và giấy tờ quan trọng

Tổ tàu SE3 (Đoàn Tiếp viên Đường sắt Phương Nam, Tổng công ty Đường sắt Việt Nam) vừa trao trả khách nước ngoài số tài sản bỏ quên khi xuống tàu tại ga Huế vào sáng 9.6. Trưởng tàu Trần Xuân Trà cho biết, sự việc xảy ra trên tàu Thống Nhất SE3 xuất phát từ ga Hà Nội ngày 8.6. Sau khi dừng trả khách và rời ga Huế di chuyển tiếp về Sài Gòn lúc 9h8' sáng qua (9.6), tiếp viên toa số 8 Vũ Hương Giang trong lúc dọn vệ sinh toa xe đã phát hiện ở vị trí giường số 2 có một ví da màu đen.

Đây là giường khách nước ngoài thuộc đoàn khách Công ty cổ phần Vận tải và thương mại Livitrans vừa sử dụng và đã xuống ga Huế. Nhận được tin báo, Trưởng tàu và bảo vệ trên tàu đã kiểm tra chiếc ví và lập biên bản. Bên trong ví có nhiều loại ngoại tệ giá trị, gồm: 1.050.000 VNĐ, 476 USD, 520 baht Thái Lan và 100.000 kip Lào. Ngoài ra còn có một hộ chiếu, một USB, 6 thẻ ngân hàng và một số giấy tờ tùy thân khác đều mang tên Simpson Ian Murray. Ngay sau đó, Trưởng tàu đã liên lạc với hướng dẫn viên du lịch Công ty Livitrans để trao đổi với hành khách, xác minh tài sản.

Khi tàu SE3 dừng tại ga Đà Nẵng, Trưởng tàu đã bàn giao ví cùng toàn bộ tài sản, giấy tờ để khách vận ga gửi chuyến tàu chiều ngược lại ra ga Huế trao trả cho vị khách nước ngoài. Đây là nghĩa cử đẹp của nhân viên đường sắt nhằm lan tỏa hình ảnh đường sắt Việt Nam qua du khách quốc tế.

P.V

Nhóm thanh niên đột nhập chùa lấy trộm tiền công đức ở Bà Rịa - Vũng Tàu

Công an huyện Châu Đức (Bà Rịa - Vũng Tàu) cho biết, đơn vị đang củng cố hồ sơ để xử lý nhóm thanh niên chuyên trộm tiền công đức tại các chùa trên địa bàn. Theo Công an huyện Châu Đức, thời gian qua, trên địa bàn huyện liên tục xảy ra các vụ trộm cắp tiền công đức tại chùa. Kẻ trộm lợi dụng lúc đêm khuya đột nhập vào chùa sau đó dùng công cụ mang theo đập phá hòm công đức, két sắt để lấy trộm tiền.

Cụ thể, lúc 22h15 ngày 3.4, nhóm ba người đã đột nhập vào chùa Từ Quang (thị trấn Ngãi Giao, huyện Châu Đức) trộm 2 thùng công đức ở chánh điện, sau đó mang ra trước sân chùa để cạy phá lấy tiền. Tiếp đó, vào khoảng 23h30 ngày 16.5, tại chùa Quảng Liên (xã Láng Lớn, huyện Châu Đức), một nhóm bốn người đột nhập vào chùa rồi cậy phá 4 thùng công đức ở chánh điện. Khoảng 0h ngày 1.6, bốn người đột nhập vào chánh điện chùa Báo Ân (xã Láng Lớn) khiêng một thùng công đức ra sân chùa để cậy phá lấy trộm tiền. Sau khi tiếp nhận tin báo, Đội Cảnh sát Hình sự, Công an huyện Châu Đức đã nhanh chóng triển khai lực lượng xuống hiện trường, phối hợp cùng các đơn vị nghiệp vụ tổ chức khám nghiệm hiện trường, thu thập thông tin để điều tra.

Bằng các biện pháp nghiệp vụ, lực lượng công an đã xác định được các đối tượng thực hiện các vụ trộm cắp trên, gồm: Hai anh em N.N.V (18 tuổi) và T.N.T (16 tuổi, cùng quê Gia Lai); N.V.M (17 tuổi, quê Tây Ninh), N.H.T (16 tuổi, quê Bà Rịa - Vũng Tàu). Những thanh niên này sống lang thang, không chỗ ở cố định, thường tạm trú tại thị xã Phú Mỹ (Bà Rịa - Vũng Tàu). Sau khi xác định các đối tượng nghi vấn, Công an huyện Châu Đức đã triệu tập những thanh niên này lên làm việc. Tại cơ quan điều tra, nhóm thanh niên bước đầu thừa nhận hành vi trộm tiền công đức tại các chùa Từ Quang, Quảng Liên và Báo Ân. Ngoài ra, nhóm thanh niên còn khai thêm thành viên là N.V.T (16 tuổi, trú ngụ tại thị xã Phú Mỹ) và một người tên Khoa. Công an huyện Châu Đức đang tiếp tục điều tra để xử lý theo quy định.

P.V

Chẳng lẽ...

(Tiếp theo trang 1)

Nhiều người gọi đây là sự "ngáo đá" của những YouTuber, TikToker. Minh chứng rõ nhất cho các trường hợp Facebooker, YouTuber, TikToker "bẩn" gần đây là đám đông đeo bám, vây quanh một cá nhân, bất kể ngày đêm để quay phim, chụp ảnh nhằm kiếm tiền. Những YouTuber, Tiktoker này bất chấp tất cả, bỏ qua lời khuyến cáo, thậm chí van xin của cá nhân này. Điều này không những gây ra tình trạng lộn xộn, mất trật tự xã hội, mất an toàn giao thông rất nghiêm trọng và vi phạm nghiêm trọng quyền riêng tư cá nhân. Bên cạnh một số YouTuber, TikToker chuyên nghiệp, hành nghề để kiếm tiền thì cũng có tình trạng một số đua đòi, thích kiếm nhiều like, nhiều view để khoe trên mạng xã hội mà bất chấp nguy hiểm cho sức khỏe, tính mạng của bản thân, phiền toái, khó chịu cho người khác để livestream, chụp hình.

Có thể khẳng định việc kiếm view, kiếm like mà bất chấp tất cả đã gây nhiều hệ lụy cho xã hội, tác động đến cuộc sống riêng của nhiều người, nhất là hưởng nghiêm trọng đến công việc, tinh thần của những người liên quan. Vậy chẳng lẽ bó tay với tình trạng các YouTuber, TikToker tung hoành? Thật ra việc xử lý hành vi của những đối tượng này đã được pháp luật quy định khá đầy đủ, chi tiết, còn lại là chờ vào sự ra tay xử lý, trấn áp của lực lượng chức năng. Cụ thể, hành vi bất chấp, làm loạn của YouTuber, TikToker có dấu hiệu cấu thành tội gây rối trật tự công cộng khi những người này tụ tập cản trở giao thông, leo trèo, giẫm đạp lên các công trình công cộng, chen lấn, la lối ồn ào cả một vùng... để quay phim, chụp hình. Đặc biệt, khi đã có cảnh báo, hướng dẫn, yêu cầu giữ gìn trật tự của lực lượng chức năng nhưng những người này vẫn bất chấp, không tuân thủ, có biểu hiện chống đối thì dấu hiệu của tội gây rối đã khá rõ ràng, cơ quan chức năng có thể áp dụng xử lý. Thứ nữa, hành vi bất chấp của YouTuber, TikToker có dấu hiệu của tội vi phạm trật tự an toàn giao thông, gây ùn tắc, tai nạn giao thông. Đó là khi những người này tràn ra đường, chặn đường giao thông để quay phim, chụp ảnh, livestream hoặc đi lại mất lộn xộn cản trở đi lại của người dân... Vì vậy, cơ quan chức năng có thể xử lý những người này với hành vi vi phạm trật tự an toàn giao thông, cản trở giao thông, nhất là khi có tai nạn, thiệt hại xảy ra.

Và hành vi này có dấu hiệu xâm phạm quyền riêng tư cá nhân. Đó là hành vi tiết lộ, phát tán... những hình ảnh, thông tin riêng tư của cá nhân khi không được người đó đồng ý. Ví như trường hợp cá nhân trên, nhiều lúc ông này không đồng ý cho quay phim, chụp hình, khi ông nghỉ ngơi hoặc thực hiện nhu cầu cá nhân thì những YouTuber, Tiktoker vẫn rình mò quay phim, chụp ảnh là đã xâm phạm quyền riêng tư cá nhân về hình ảnh, cơ quan chức năng có thể xử lý hành vi này nếu người trong cuộc khiếu nại, tố cáo. Ngoài ra, cơ quan chức năng cũng có thể giám sát chặt chẽ nội dung đăng tải, kiểm duyệt video sát sao hơn để kịp thời loại bỏ những nội dung bẩn trên nền tảng. Đồng thời, rà soát xử lý nghiêm đối với hành vi vi phạm trên môi trường mạng, xâm phạm an ninh mạng như hành vi lợi dụng quyền tự do dân chủ xâm phạm quyền và lợi ích hợp pháp của tổ chức, cá nhân; vu khống, làm nhục người khác...

Từ những quy định trên, có thể thấy pháp luật hiện hành đã quy định khá đầy đủ, cụ thể đối với các hành vi livestream, chụp ảnh bất chấp, làm loạn đã xâm phạm lợi ích của Nhà nước, quyền, lợi ích hợp pháp của công dân, tổ chức. Vấn đề còn lại là trách nhiệm vào cuộc, "ra tay" xử lý nghiêm minh, triệt để của cơ quan chức năng có thẩm quyền mà thôi. ■

Chương trình góp phần vào việc phát triển văn hóa một cách bền vững

Phát biểu tại phiên họp Tổ, Chủ tịch Quốc hội Trần Thanh Mẫn nêu rõ, đây là Chương trình mục tiêu quốc gia thứ 4, thể hiện sự quan tâm rất lớn của Đảng, Nhà nước đối với sự nghiệp phát triển văn hóa. Việc Quốc hội thông qua chủ trương đầu tư Chương trình này sẽ góp phần thực hiện các mục tiêu, chỉ tiêu, nhiệm vụ phát triển văn hóa đề ra trong các Nghị quyết của Đảng và chỉ đạo của Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng tại Hội nghị Văn hóa toàn quốc năm 2021.

Chủ tịch Quốc hội Trần Thanh Mẫn phát biểu tại Tổ

"Lĩnh vực văn hóa có ý nghĩa hết sức quan trọng. Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng nhiều lần nhấn mạnh quan điểm "văn hóa còn thì dân tộc còn". Không phải hôm nay thảo luận vấn đề này chúng ta mới nói văn hóa quan trọng mà về chủ trương, đường lối phát triển đất nước, chúng ta luôn chú trọng cả 3 lĩnh vực kinh tế, xã hội, văn hóa", Chủ tịch Quốc hội nhấn mạnh. Lưu ý về việc Chương trình mục tiêu quốc gia về phát triển văn hóa có đối tượng, phạm vi rộng với nhiều nội dung khó, có nhiều cách tiếp cận khác nhau, Chủ tịch Quốc hội Trần Thanh Mẫn nhấn mạnh 5 nguyên tắc yêu cầu cơ quan chủ trì soạn thảo cần nghiên cứu để rà soát, hoàn thiện Chương trình. Trong đó ông cần xem xét đầu tư có trọng tâm, trọng điểm, rà soát mục tiêu, đối tượng chương trình cho phù hợp, đồng thời lưu ý không lặp lại các khuyết điểm mà 3 Chương trình mục tiêu quốc gia vừa qua đã rút kinh nghiệm, đặc biệt là thủ tục hành chính, tránh tình trạng mỗi Bộ, ngành có cách làm khác nhau thì phải sửa đổi liên tục, hoặc viện dẫn không đúng. Cho rằng Chương trình không nên đầu tư dàn trải mà tập trung trọng tâm vào 3 nội dung: di tích, di sản; thiết chế văn hóa và công nghiệp văn hóa, Phó Chủ tịch Quốc hội Trần Quang Phương đề nghị nên chọn các dự án trọng điểm đầu tư vào 3 nội dung này nhằm tạo bước đột phá về phát triển văn hóa. Ông đề nghị Chính phủ và Bộ VHTTDL cần tập trung vào các trọng tâm, trọng điểm đối với 3 nội dung này.

Phát huy sức mạnh mềm của văn hóa

Góp ý cho chủ trương đầu tư Chương trình là chính sách quan trọng của Đảng và Nhà nước để thực hiện các nhiệm vụ, dự án quan trọng, cấp bách về phát triển văn hóa, vì thế không thay thế toàn bộ các nhiệm vụ thường xuyên của Nhà nước về phát triển văn hóa. Bên cạnh đó là phân định rõ các nội dung, nhiệm vụ chi ngân sách nhà nước đầu tư phát triển văn hóa trong kế hoạch đầu tư công trung hạn, chi thường xuyên và nội dung, nhiệm vụ chi của Chương trình. Đánh giá toàn diện về hiệu quả đầu tư của ngân sách nhà nước đối với lĩnh vực văn hóa trong tương quan với đầu tư của toàn xã hội để xác định các nội dung cần tập trung đầu tư từ Chương trình.

Các mục tiêu, chỉ tiêu, nhiệm vụ của Chương trình cần phải được xây dựng có trọng tâm, trọng điểm, làm rõ các nội dung cần ưu tiên thực hiện trước, nhằm tạo ra các đột phá trong phát triển văn hóa, trong đó chú ý các nhiệm vụ quan trọng, cấp thiết trong bảo tồn, phát triển văn hóa, phát triển con người toàn diện, xây dựng nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc; các nhiệm vụ mà Nhà nước cần đầu tư để dẫn dắt, định hướng, chi phối, tạo ra nền tảng để thu hút toàn xã hội tham gia phát triển văn hóa; nhiệm vụ về đổi mới sáng tạo, chuyển đổi số… trong lĩnh vực văn hóa; hỗ trợ các khu vực có điều kiện phát triển kinh tế - xã hội khó khăn.

(Đại biểu NGUYỄN THỊ TUYẾT NGA, Quảng Bình)

THẢO LUẬN Ở TỔ VỀ CHƯƠNG TRÌNH MỤC TIÊU QUỐC GIA VỀ PHÁT TRIỂN VĂN HÓA:

Đầu tư ở thời điểm hiện nay là phù hợp

● THU SÂM; ảnh: TRẦN HUẤN

Cho ý kiến tại buổi thảo luận ở Tổ vào cuối tuần qua về chủ trương đầu tư Chương trình mục tiêu quốc gia về phát triển văn hóa giai đoạn 2025-2035, đa số đại biểu Quốc hội tán thành sự cần thiết ban hành Chương trình, đồng thời đề nghị Quốc hội sớm thông qua để triển khai thực hiện.

Tại phiên thảo luận ở Tổ, Bộ trưởng Nguyễn Văn Hùng đã báo cáo giải trình thêm một số vấn đề về Chương trình

Vì không có kinh phí tu bổ, tôn tạo nên nhiều năm qua di tích đình Nhân Hậu (Nam Đàn, Nghệ An) bị xuống cấp trầm trọng. Vì thế, Chương trình mục tiêu quốc gia về văn hóa giai đoạn mới có ý nghĩa quan trọng

Ảnh: PHẠM NGÂN

Chương trình mục tiêu quốc gia về phát triển văn hóa giai đoạn 2025-2035, đại biểu Nàng Xô Vi (ĐBQH tỉnh Kon Tum) cho biết, bà thống nhất với chủ trương ban hành, tên gọi, đối tượng của Chương trình.

"Tôi thấy điều đáng mừng là theo dự thảo Chương trình thì người dân, cộng đồng dân cư tại các vùng, miền của Tổ quốc từ cấp tỉnh, huyện, xã, thôn đều là đối tượng thụ hưởng. Trong số mục tiêu tổng quát của Chương trình, tôi đặc biệt quan tâm tới mục tiêu bảo tồn và phát huy giá trị các di sản văn hóa đặc sắc của dân tộc", đại biểu Nàng Xô Vi cho hay. Từ đó bà đề nghị cơ quan soạn thảo, xác định rõ các nhóm nhiệm vụ giải pháp để thực hiện tốt mục tiêu bảo tồn và phát huy giá trị các di sản văn hóa đặc sắc của dân tộc. Bảo tồn và phát huy giá trị di sản truyền thống và các loại hình văn hóa do cha ông để lại đang tồn tại, được thực hành và có ý nghĩa, giá trị đối với cộng đồng, xã hội.

Cũng theo đại biểu tỉnh Kon Tum, chúng ta cần coi trọng công tác tuyên truyền, giáo dục nâng cao nhận thức của các cấp, ngành và người dân về tầm quan trọng của việc bảo tồn và phát huy giá trị văn hóa các dân tộc thiểu số. Từ đó, có sự quan tâm ưu tiên về nguồn lực để thực hiện hiệu quả các chương trình, dự án bảo tồn và phát huy giá trị văn hóa các dân tộc thiểu số, góp phần tốt nhất cho phát huy sức mạnh mềm của văn hóa Việt Nam. Để tránh việc trùng lặp giữa các chương trình, đại biểu đề nghị Quốc hội thống nhất cho phép chuyển Dự án số 6 của Chương trình mục tiêu quốc gia về phát triển kinh tế - xã hội vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi và các Chương trình của Chính phủ liên quan đến phát triển văn hóa có nội dung trùng lặp về mục tiêu, đối tượng thụ hưởng nhưng chưa được bố trí kinh phí hoặc chưa có kế hoạch triển khai trong giai đoạn 2026-2030, để thực hiện thống nhất trong Chương trình này.

Cũng góp ý cho Chương trình, đại biểu chuyên trách Leo Thị Lịch bày tỏ, bà đồng tình với quan điểm, mục tiêu trong xây dựng Chương trình mục tiêu quốc gia về phát triển văn hóa. Bà cũng nhất trí cao với các nội dung đề xuất, chủ trương đầu tư, cũng như các mục tiêu mà Chương trình đề ra. Đồng thời đề nghị cơ quan soạn thảo cân nhắc thêm đề xuất về việc chuyển Dự án số 6 của Chương trình mục tiêu quốc gia về phát triển kinh tế - xã hội vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi sang Chương trình mục tiêu quốc gia về phát triển văn hóa do có tính chất giao thoa giữa hai Chương trình. Về nội dung này, Bộ trưởng Bộ VHTTDL Nguyễn Văn Hùng - đại biểu tỉnh Kon Tum đã có giải trình đầy đủ, chi tiết.

Việc đầu tư Chương trình ở thời điểm hiện nay là phù hợp

Đại biểu Phạm Văn Thịnh, Ủy viên Ủy ban Kinh tế của Quốc hội đánh giá đây là Chương trình có ý nghĩa, càng được triển khai sớm càng tốt. Dự thảo Chương trình cũng đề ra những cơ chế, chính sách đầy đủ. Đặc biệt việc Chính phủ phân cấp mạnh cho các địa phương sẽ tạo sự thuận lợi trong phát triển văn hóa và nhận được sự đồng tình, ủng hộ cao.

Đồng ý với 7 mục tiêu và 10 nội dung thành phần, đại biểu đề nghị về nội dung phát triển con người Việt Nam có nhân cách, lối sống tốt đẹp cần chú ý xây dựng hệ giá trị đạo đức, chuẩn mực con người Việt Nam giúp cho mỗi người dân càng thêm tự hào và có ý thức thực hiện, rèn giũa để luôn thể hiện được hình ảnh, phẩm chất cao đẹp của con người Việt Nam khi sinh sống, hoạt động ở trong nước cũng như quốc tế. Cho biết, bà đồng tình với sự cần thiết phải đầu tư Chương trình này, đại biểu Lê Thị Ngọc Linh (Bạc Liêu) nhấn mạnh, việc đầu tư Chương trình ở thời điểm hiện nay là phù hợp, góp phần thực hiện các mục tiêu, chỉ tiêu, nhiệm vụ và giải pháp về phát triển văn hóa đề ra trong các nghị quyết của Đảng, ý kiến chỉ đạo của Đồng chí Tổng Bí thư tại Hội nghị Văn hóa toàn quốc năm 2021 và Kết luận của Hội thảo Văn hóa năm 2022 về "Thể chế, chính sách và nguồn lực cho phát triển văn hóa". Đồng thời, đáp ứng với yêu cầu của sự phát triển đất nước hiện nay.

"Để chuẩn bị xây dựng đầu tư cho Chương trình mục tiêu quốc gia về phát triển văn hóa. Chính phủ đã huy động nguồn lực thực hiện Chương trình. Tôi cho đây là chính sách quan trọng của Đảng và Nhà nước để thực hiện các nhiệm vụ, dự án quan trọng, cấp bách về phát triển văn hóa", đại biểu Lê Thị Ngọc Linh đánh giá. Bà cũng đề nghị Chính phủ cần có sự phân công, phân quyền cụ thể, rõ ràng, hợp lý và gọn lại các đầu mối, tránh chồng chéo và cũng phù hợp với nhiệm vụ chức năng để nhằm tạo điều kiện thuận lợi cho các Bộ, ngành ở Trung ương cũng như các địa phương trong thực hiện chương trình, góp phần thực hiện đạt hiệu quả và chất lượng của chương trình.

Đại biểu Trần Văn Tuấn (Đoàn ĐBQH tỉnh Bắc Giang) cũng bày tỏ sự đồng tình, nhất trí cao với sự cần thiết phải ban hành Chương trình. "Đây là Chương trình có ý nghĩa, qua đó cụ thể hóa được quan điểm của Đảng, Nhà nước về văn hóa, vừa là mục tiêu, vừa là động lực cho sự phát triển của đất nước", đại biểu Tuấn nói và cho biết ông thống nhất với 10 nội dung thành phần của Chương trình. Đồng thời đề nghị ban soạn thảo cần làm rõ hơn các giải pháp để bảo tồn phát huy giá trị bản sắc văn hóa các dân tộc; rà soát mục tiêu các nội dung thành phần, tránh trùng hợp; cân nhắc vốn đối ứng, nhất là với các địa phương còn khó khăn... ■

"Tôi cơ bản tán thành với sự cần thiết xây dựng Chương trình mục tiêu quốc gia về phát triển văn hóa như Tờ trình của Chính phủ. Việc xây dựng Chương trình có ý nghĩa quan trọng để thể chế hóa các chủ trương của Đảng, Nhà nước về phát triển văn hóa trong giai đoạn hiện nay. Trong văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng đã chỉ rõ là phát triển con người toàn diện và xây dựng nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc để văn hóa thực sự trở thành sức mạnh nội sinh, động lực phát triển đất nước và bảo vệ Tổ quốc; tăng đầu tư cho phát triển sự nghiệp văn hóa...

Xây dựng, phát triển, tạo môi trường và điều kiện xã hội thuận lợi nhất để khơi dậy truyền thống yêu nước, niềm tự hào dân tộc, niềm tin, khát vọng phát triển đất nước phồn vinh, hạnh phúc... Nếu tổ chức thực hiện hiệu quả, Chương trình sẽ giải quyết được những bất cập, hạn chế trong thực hiện chính sách phát triển văn hóa hiện nay, tạo nên bước chuyển biến mạnh mẽ và toàn diện trong phát triển văn hóa, nâng cao đời sống tinh thần, khả năng tiếp cận, thụ hưởng văn hóa của nhân dân, khắc phục sự chênh lệch trong thụ hưởng văn hóa giữa các vùng, miền, các tầng lớp dân cư, góp phần bảo tồn và phát huy giá trị các di sản văn hóa đặc sắc của dân tộc.

Tuy nhiên cần rà soát, giảm thiểu sự trùng lặp về nội dung trong các chương trình đang triển khai thực hiện. Mặt khác, tập trung nguồn lực đầu tư trọng tâm, trọng điểm, đảm bảo tính độc lập tương đối của chương trình nhưng tranh thủ phù hợp nguồn lực các chương trình khác.

(Đại biểu TRẦN THỊ HOA RY, Bạc Liêu)

Xử lý nghiêm trường hợp xe đưa đón học sinh vi phạm quy định

Bộ GTVT vừa có văn bản gửi UBND các tỉnh, thành phố yêu cầu tăng cường bảo đảm an toàn giao thông (ATGT) đối với xe ô tô đưa đón học sinh và xử lý nghiêm vi phạm (nếu có). Để bảo đảm an toàn cho học sinh trong hoạt động vận tải đưa đón đến trường, Bộ GTVT đề nghị UBND các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương chỉ đạo Sở GTVT phối hợp với Sở GD&ĐT chỉ đạo rà soát các trường học có hoạt động sử dụng xe ô tô hợp đồng đưa, đón học sinh.

Đồng thời, Bộ GTVT yêu cầu các đơn vị kinh doanh vận tải thực hiện đúng quy định về kinh doanh và điều kiện kinh doanh vận tải bằng xe ô tô, đặc biệt là quy định tại điểm a khoản 2 Điều 11 Nghị định 10/2020 của Chính phủ, điểm b khoản 6 Điều 4 Thông tư 12/2020 của Bộ trưởng Bộ GTVT (phải có phương án kiểm soát đảm bảo không còn hành khách trên xe, người lái xe kinh doanh vận tải hành khách sau khi kết thúc hành trình hoặc kết thúc ca làm việc, trước khi rời khỏi xe, người lái xe phải kiểm tra khoang hành khách để bảo đảm không còn hành khách ở trên xe). Sở GD&ĐT các địa phương phối hợp với lực lượng chức năng ngành GTVT và cơ quan chức năng địa phương thường xuyên kiểm tra các cơ sở giáo dục, trường học có hoạt động sử dụng xe ô tô đưa đón học sinh.

Tất cả các cơ sở giáo dục (từ bậc mầm non đến trung học phổ thông) có sử dụng xe ô tô đưa đón học sinh đến trường thực hiện quy trình, kiểm tra số lượng của học sinh khi lên xe và rời xe; phối hợp với hội phụ huynh làm việc với các đơn vị kinh doanh vận tải; thực hiện đầy đủ quy định về ATGT đối với phương tiện, lái xe, tuyệt đối không hợp đồng vận chuyển đưa đón học sinh đối với các đơn vị vận tải không đảm bảo các điều kiện kinh doanh vận tải bằng xe ô tô. Bộ GTVT yêu cầu ghi rõ trong hợp đồng vận chuyển giữa cơ sở giáo dục và đơn vị kinh doanh vận tải những yêu cầu, trách nhiệm của tổ chức, cá nhân có liên quan về ATGT, bảo vệ sức khoẻ cho học sinh khi ngồi trên xe và khi lên, xuống xe tô tô; trên xe cần phải có người chịu trách nhiệm quản lý, kiểm tra danh sách học sinh, duy trì trật tự, vệ sinh và hướng dẫn, nhắc nhở học sinh thực hiện các quy định và kỹ năng an toàn khi ngồi trên xe và khi lên, xuống xe ô tô.

UBND các tỉnh, thành phố cần chỉ đạo lực lượng chức năng tăng cường tuần tra, kiểm soát, phát hiện và xử lý nghiêm hành vi vi phạm quy định của pháp luật trong hoạt động vận tải hành khách, đặc biệt quan tâm kiểm tra, xử lý vi phạm đối với các phương tiện xe ô tô đưa đón học sinh. **B.H**

THIẾT BỊ AN TOÀN CHO TRẺ EM KHI THAM GIA GIAO THÔNG BẰNG Ô TÔ:

Cần thiết nhưng không phải ai cũng biết

● **QUẢNG XƯƠNG**

Theo Ủy ban An toàn giao thông quốc gia, mỗi năm có khoảng 1.800 -2.000 vụ tai nạn giao thông liên quan tới trẻ em, trong đó có khoảng 600-700 vụ liên quan tới ô tô có trẻ em. Do đó, dự thảo Luật Trật tự an toàn, giao thông đường bộ đang được xây dựng cần hoàn thiện quy định liên quan thiết bị an toàn cho trẻ em khi tham gia giao thông.

Ủy ban An toàn giao thông quốc gia cho biết, hiện có 6,3 triệu ô tô đăng ký tại Việt Nam. Thị trường ô tô của Việt Nam mỗi năm tăng trưởng khoảng 500 nghìn xe mới. Đồng nghĩa với việc số lượng trẻ em khi tham gia giao thông sẽ tăng cao hơn, điều này đặt ra vấn đề về quy định liên quan đến an toàn cho trẻ em trên xe ô tô. Cùng với sự gia tăng về số lượng xe ô tô cũng sẽ có nguy cơ tai nạn giao thông tăng. Do đó, việc cần phải có ý thức bảo vệ trẻ em khi tham gia giao thông là rất cần thiết.

Ở nhiều quốc gia, việc trang bị ghế ngồi dành riêng cho trẻ em là một điều bắt buộc, tuy nhiên ở Việt Nam, các bậc cha mẹ thường hay cho con nhỏ ngồi cùng ở hàng ghế trước, ẵm trên tay hay thậm chí là cho trẻ tự do di chuyển bên trong xe khi xe đang chạy với tốc độ cao. Thậm chí, nhiều phụ huynh còn mở cửa sổ trời cho con ngồi trên nóc xe. Theo báo cáo nghiên cứu kết quả ban đầu về thiết bị an toàn cho trẻ em trên xe ô tô năm 2021 của Trung tâm Nghiên cứu chính sách và Phòng chống chấn thương (Đại học Y tế công cộng), kết quả nghiên cứu quan sát 1.102 xe ô tô cá nhân và 1.457 trẻ em từ 0 đến 10 tuổi tại 3 thành phố lớn là Hà Nội, Đà Nẵng và TP.HCM, ThS Dương Kim Tuấn cho hay, có tới hơn 42% phụ huynh cho con ngồi ở ghế phụ trước trong xe ô tô, trong đó có 19,2% được người lớn ôm, bế ở ghế phụ. Tỷ lệ sử dụng thiết bị an toàn rất thấp ở cả 3 thành phố, chỉ chiếm 1,3% và cao nhất ở Hà Nội là 2,6%. Tỷ lệ sử dụng thiết bị an toàn ở Đà Nẵng chỉ chiếm 0,4%.

Khi được hỏi về vị trí trên xe an toàn nhất cho trẻ, 36% người trả lời cho rằng ngồi ghế sau là an toàn nhất, 28% cho rằng ngồi ghế trước và 27,8% cho rằng ngồi trong thiết bị an toàn chuyên dụng là đáp án đúng nhất. Có tới 75,4% ủng hộ cần thiết có quy định bắt buộc về thiết bị an toàn trên xe. Vì sự chủ quan của người lớn, cùng với đó là chưa có quy định chặt chẽ trong luật nên những vụ tai nạn giao thông xảy ra khi trẻ em ngồi trong ô tô khiến nhiều đứa trẻ bị cướp đi mạng sống, sức khỏe cũng như tương lai. Do đó, nhiều ý kiến cho rằng, cần hoàn thiện khung khổ pháp lý cụ thể, chặt chẽ để bảo vệ trẻ em khi tham gia giao thông, trong đó tham gia giao thông bằng phương tiện xe ô tô cá nhân.

Hiện nay ở Việt Nam chưa có quy định về thiết bị an toàn cho trẻ em và vị trí an toàn của trẻ em trên xe ô tô. Nhiều phụ huynh vẫn để trẻ em ngồi ghế trước hoặc đứng trong xe, vươn tay ra cửa sổ, thò đầu qua cửa sổ trời…

PGS.TS Phạm Việt Cường, Giám đốc Trung tâm Nghiên cứu chính sách và phòng chống chấn thương, (Trường Đại học Y tế công cộng) cho rằng, cần có quy định về thiết bị an toàn trên ô tô. Yêu cầu bắt buộc sử dụng ghế ngồi ô tô phù hợp cho trẻ em theo từng lứa tuổi, khuyến nghị áp dụng với trẻ em đến 10 tuổi hoặc chiều cao thấp hơn 135cm; trẻ em dưới 12 tuổi không ngồi hàng ghế trước trên ô tô. Theo nhiều chuyên gia, nếu quy định sử dụng thiết bị an toàn và vị trí ngồi an toàn cho trẻ em được luật hóa và áp dụng hiệu quả trong Luật Trật tự an toàn giao thông đường bộ có thể kéo giảm tới 400-500 vụ trẻ em bị chấn thương đặc biệt nghiêm trọng hoặc trẻ em thiệt mạng trên ô tô mỗi năm tại Việt Nam. Vì thế cần sớm luật hóa với những quy định thiết thực về thiết bị an toàn, vị trí an toàn cho trẻ em, đối tượng thụ động tham gia giao thông, để ngày càng phát huy tác dụng tích cực trong bảo vệ trẻ em tham gia giao thông khi số lượng ô tô tại Việt Nam ngày một tăng.

Đến năm 2023 đã có 115 nước ban hành luật cấm trẻ ngồi ghế trước, trong đó 70 nước cấm hoàn toàn và 45 nước cấm trẻ em ngồi ghế trước nếu không ngồi trong thiết bị an toàn trên xe ô tô. Cùng với đó, hiện có gần 100 quốc gia đã thể chế hóa quy định bắt buộc sử dụng thiết bị an toàn trẻ em trên ô tô cá nhân. Đơn cử như trong khu vực ASEAN, Singapore bắt buộc sử dụng thiết bị an toàn với trẻ em dưới 135 cm, Malaysia bắt buộc sử dụng thiết bị an toàn với trẻ em dưới 136 cm và dưới 12 tuổi, quy định của Philippines là dưới 12 tuổi hoặc dưới 150 cm. Theo Tổ chức Y tế thế giới (WHO), khi tham gia giao thông bằng ô tô, ghế sau là vị trí an toàn nhất cho trẻ. Nguy cơ chấn thương giảm cho trẻ em ngồi ở ghế sau kể cả trường hợp dùng thiết bị an toàn và không dùng thiết bị an toàn. Cùng với đó, nguy cơ chấn thương sẽ giảm đối với trẻ em ngồi ghế sau trong trường hợp có dùng và không dùng thiết bị an toàn. Cụ thể, với trẻ em không dùng thiết bị an toàn, nguy cơ chấn thương ở trẻ em ngồi ghế sau giảm 26% so với trẻ ngồi ghế trước. Với trẻ em có dùng thiết bị an toàn, nguy cơ này giảm 14%.

Nhóm nghiên cứu của PGS.TS Phạm Việt Cường, Đại học Y tế công cộng cho biết, đề xuất sử dụng thiết bị an toàn cho trẻ em nhận được phản ứng rất tích cực của cộng đồng, mạng xã hội và trên các phương tiện thông tin đại chúng. Hiện nay, mặc dù chưa quy định nhưng rất nhiều người dân đã tự động áp dụng. Trong một số cuộc thăm dò dư luận rộng rãi trên toàn quốc từ năm 2020-2023, tỷ lệ ủng hộ đề xuất lên tới 85%. ■

Nhiều cha mẹ coi thường tính mạng con em mình khi tham gia giao thông

Nỗi niềm sau mỗi kỳ thi!

● THẾ TUẤN

Kỳ thi vào lớp 10 năm học 2024-2025 đã khép lại với những hy vọng và không ít nỗi niềm. Cuộc thi nào cũng có người vui kẻ buồn, nhưng cuộc thi vào lớp 10 trường công nhiều năm qua đã trở thành cuộc thi khó khăn nhất.

Với Hà Nội, ngay từ ngày 10.5, Sở GD&ĐT đã công bố có gần 106.500 học sinh (HS) đăng ký thi lớp 10 công lập, nhiều hơn năm ngoái khoảng 2.000, số được vào là 81.000 em, tương đương 61% số HS tốt nghiệp lớp 9. Tỷ lệ "chọi" cao nhất là 1/3,11 (Trường THPT Yên Hòa).

Thí sinh kết thúc kỳ thi vào lớp 10 sau khi hoàn tất môn Toán Ảnh: TUẤN NGHĨA

Áp lực từ tỷ lệ "chọi" cao

Mỗi HS được đăng ký nguyện vọng dự tuyển vào tối đa 3 trường THPT công lập, xếp theo thứ tự nguyện vọng 1, nguyện vọng 2 và nguyện vọng 3. Trong đó, nguyện vọng 1 và 2 phải thuộc khu vực tuyển sinh theo quy định, nguyện vọng 3 có thể thuộc một khu vực tuyển sinh bất kỳ. HS không được thay đổi nguyện vọng dự tuyển sau khi đã đăng ký. Để bảo đảm kỳ thi nghiêm túc, Hà Nội huy động 15.500 cán bộ, giáo viên tham gia công tác coi thi, giám sát. Có khoảng 600 cán bộ, giáo viên làm công tác thanh tra tại kỳ thi ở 201 điểm thi.

Còn tại TP.HCM, năm học 2024-2025, thành phố tuyển 71.020 chỉ tiêu lớp 10 vào 113 trường THPT công lập. Số chỉ tiêu này so với năm học 2023-2024 là giảm 6.274 chỉ tiêu (năm học 2023-2024, TP.HCM tuyển 77.294 chỉ tiêu lớp 10 công lập), trong khi số HS lớp 9 tăng hơn 5.000 em so với năm học trước đó. Cụ thể, có 98.681 HS đăng ký thi vào lớp 10 và có tới 16.252 em không đăng ký thi lớp 10. Kỳ thi cũng có 3 nguyện vọng, được sắp xếp theo thứ tự ưu tiên từ trên xuống, trúng tuyển nguyện vọng nào thí sinh phải học nguyện vọng đó, không được thay đổi thứ tự hay nội dung các nguyện vọng. Trường THPT Nguyễn Hữu Huân là trường có tỷ lệ "chọi" cao nhất với 1/3,54; tiếp theo là Trường Nguyễn Thượng Hiền, tỷ lệ "chọi" 1/3,16; thứ ba là Trường Hồ Thị Bi: 1/3,06.

Tuy nhiên, tính chung thì tỷ lệ "chọi" vào lớp 10 trường công năm học tới tại TP.HCM "nhẹ" hơn so với Hà Nội, khoảng 70% so với 61% trúng tuyển. Với nhiều gia đình ở Hà Nội và TP.HCM, con không vào được trường công ví như "thảm họa". Vì nếu học trường tư thì chi phí quá lớn (gấp từ 12 đến 20 lần). Còn nếu rẽ ngang học trường nghề, ít gia đình muốn. Tệ nhất là không học gì nữa thì với độ tuổi "ăn chưa no, lo chưa tới" không biết những ẩn họa gì đang chờ các em. Cũng chính vì thế, nhiều nơi khuyên phụ huynh và HS cần căn cứ vào bảng điểm chuẩn 3 năm học gần nhất, kết quả học tập của mình trong suốt 4 năm học, nhất là 3 môn Văn, Toán và Ngoại ngữ; so sánh mức độ khó - dễ của đề kiểm tra định kỳ tại trường với đề thi tuyển sinh các năm học trước… để có quyết định đúng đắn. Có trường, giáo viên còn "vận động" HS không thi do lo ngại ảnh hưởng thành tích. Tỷ lệ chọi quá cao, có nghĩa là nguy cơ trượt rất lớn, nên áp lực càng gia tăng. Con thi nhưng cha mẹ lo. Nhiều gia đình ép con học tối ngày, hết giờ học ở trường lại lao ngay vào các lớp học thêm, hoặc là thuê gia sư kèm 3 môn thi. Tình trạng đó kéo dài không dưới 3 tháng.

Càng gần ngày thi, càng có nhiều phụ huynh "ngã ngửa" khi biết con mình phải "chiến" với quá nhiều bạn để giành được một suất trường công, chưa nói là trường chuyên. Ví dụ, kỳ thi vào lớp 8 trường THPT chuyên (gồm 4 trường trực thuộc Sở GD&ĐT Hà Nội và 4 trường trực thuộc các trường đại học đóng trên địa bàn thành phố Hà Nội): Thông tin từ Hội đồng tuyển sinh THPT chuyên Đại học Sư phạm cho biết, năm nay, số hồ sơ dự tuyển vào trường là 5.382. Lớp chuyên tiếng Anh nhận được nhiều hồ sơ nhất và cũng là khối chuyên có tỷ lệ chọi cao nhất là 1/21,3. Tiếp đến là tỷ lệ "chọi" lớp chuyên Lý với 1/15,5. Các lớp chuyên Toán, Tin, Hóa học và Sinh học có tỷ lệ "chọi" tương đương nhau, dao động 1/11-1/12. Ngữ văn có tỷ lệ chọi 1/9,7 và Địa lý có tỷ lệ "chọi" 1/6,8.

Còn với 2 trường chuyên và trường có lớp chuyên trực thuộc Sở GD&ĐT Hà Nội, tỷ lệ "chọi" lần lượt: Chuyên tiếng Anh (THPT chuyên Nguyễn Huệ) 1/19,51; Chuyên tiếng Anh THPT Chu Văn An: 1/12,27.

Không lẽ là "bệnh mãn tính"?

Vì sao mùa thi vào lớp 10 năm nào cũng rất "nóng" với Hà Nội và TP.HCM? Cũng không dễ có câu trả lời. Tuy nhiên, có thể thấy trước hết là do nhiều HS đạt được điểm số cao trong kỳ thi, khiến thí sinh mức trung bình khá trở xuống còn rất ít cơ hội. Cùng với đó, việc thiếu quỹ đất để xây dựng thêm trường lớp, trong khi số HS tăng lên, dẫn đến tỷ lệ vào trường công thắt lại. Ngoài ra, rất đáng nói là tỷ lệ "chọi" trường công ở ngoại thành quá chênh so với nội thành. Thực tế cho thấy, có trường học ngoại thành chưa đến 10 điểm (3 môn thi) đã được nhận. Trong khi trường nội thành gấp 3 lần số điểm đó vẫn có nguy cơ trượt như thường.

Đó cũng là bài toán ngành Giáo dục cần có lời giải, không chỉ để đạt sự công bằng cho HS các nơi mà còn là nâng chất lượng dạy và học một cách đồng đều. Nhưng đáng tiếc, đó cũng là "câu chuyện không hồi kết" vì thực tế ấy vẫn lặp đi lặp lại từ năm học này sang năm học khác như một "căn bệnh" mãn tính. Nhân đây, có lẽ cũng cần nói thêm về việc tuyển sinh đầu cấp, không chỉ là vào lớp 10 trường công. Ngày 7.5 vừa qua, Ban Chỉ đạo thi, tuyển sinh TP Hà Nội năm học 2024-2025 và Ban Chỉ đạo thi tốt nghiệp THPT năm 2024 tổ chức phiên họp lần thứ nhất. Phát biểu tại phiên họp, bà Vũ Thu Hà, Phó Chủ tịch UBND TP Hà Nội, Trưởng ban Chỉ đạo nhấn mạnh, tuyệt đối không để xảy ra tình trạng phụ huynh HS xếp hàng, chen lấn để nộp hồ sơ tại các trường học. Việc xin cho con vào trường mầm non, lớp 1 và lớp đầu cấp THCS, THPT rất "nóng" suốt nhiều năm qua. Với năm học 2024-2025, ngay từ ngày 9.4, Sở GD&ĐT Hà Nội đã ban hành hướng dẫn tuyển sinh vào các trường mầm non, lớp 1, lớp 6; với yêu cầu các trường mầm non, tiểu học, THCS phải hoàn thành việc cấp mã tuyển sinh cho cha mẹ HS trước ngày 31.5.

Tuy nhiên, trước đó, từ giữa tháng 2.2024, nhiều trường tiểu học ở Hà Nội đã lên phương án tuyển sinh vào lớp 1 năm học 2024-2025. Điều đó cho thấy việc xin cho trẻ vào trường mầm non và các lớp đầu cấp (lớp 1, 6 và 10) luôn là nỗi ám ảnh của các bậc phụ huynh. Để có một suất cho con, nhiều người đã phải thức khuya dậy sớm, chen chúc xếp thành hàng dài trước cổng trường. Có người còn thuê người xếp hàng. Có trường còn tổ chức "bốc thăm". Đã có lần, cũng chỉ vì quá lo, phụ huynh đã đẩy đổ cả cánh cổng, ùa vào trường, không khác nào ong vỡ tổ. Nhiều bậc cha mẹ mất ăn mất ngủ chỉ vì lo "chạy" bằng được một suất vào trường cho con. Không ít gia đình vợ chồng mất đoàn kết cũng chỉ vì chuyện học của con. Đang yên đang lành nhưng đến lúc phải lo cho con được vào trường thì bỗng hai bên trút trách nhiệm cho nhau. Chỉ khổ những đứa trẻ, chúng nào có lỗi gì.

Nhiều năm qua, số trẻ vào mầm non, vào đầu cấp tại Hà Nội liên tục tăng, trong khi trường lớp tăng không đáng kể. Ví dụ như năm học 2023-2024, số học sinh vào lớp 6 tăng tới 38.800 em, số HS vào lớp 1 tăng khoảng 11.600 em. Theo quy định của Bộ GD&ĐT, trường tiểu học không quá 35 HS/lớp, THCS không quá 45 HS/lớp. Nhưng hầu như các trường ở các quận Thanh Xuân, Hoàn Kiếm, Ba Đình, Cầu Giấy, Hoàng Mai, Hà Đông..., lớp học đều có trên dưới 50 HS/lớp, thậm chí có lớp 60 HS/lớp. Như vậy, xin được nhắc lại, quan trọng nhất là phải "tìm ra" quỹ đất, tăng cường đầu tư kinh phí xây trường cũng như bổ sung biên chế giáo viên các trường công lập. Riêng về quỹ đất, các quận trung tâm Hà Nội chật chội, nhưng không đến nỗi không thể có đất xây trường, nhất là khi nhiều cơ sở sản xuất, nhiều cơ quan đơn vị di dời ra ngoại thành. Đáng tiếc, sau khi di dời, có đất, nhưng lại mọc lên những chung cư cao tầng, những trung tâm thương mại vì sẽ thu được nhiều lợi nhuận.

Vì thế mới nói, việc có đủ trường lớp cho HS ở các thành phố lớn chính là trách nhiệm của chính quyền địa phương. Không thể khác! ■

Không có việc lộ đề thi môn Ngữ văn

Trưa qua 9.6, Giám đốc Sở GD&ĐT Hà Nội Trần Thế Cương khẳng định, không có việc lộ đề thi môn Ngữ văn trong kỳ thi tuyển sinh vào lớp 10.

Trước thông tin dư luận về việc đề thi môn Ngữ văn vào lớp 10 của Hà Nội bị lộ vào sáng sớm ngày 8.6, trước khi kỳ thi diễn ra khiến Sở GD&ĐT Hà Nội phải thay đề dự phòng, ông Trần Thế Cương khẳng định không có việc lộ đề thi. Theo ông Trần Thế Cương, việc xây dựng, in sao và vận chuyển đề thi được thực hiện theo quy trình nghiêm ngặt, đúng quy chế thi và bảo đảm bảo mật tuyệt đối. Toàn bộ quy trình này có sự tham gia giám sát của lực lượng an ninh. Đề thi được bàn giao tới các điểm thi vào ngày 7.6, trước ngày thi chính thức một ngày. Phòng bảo quản đề thi tại 201 điểm thi trên địa bàn thành phố đều có lực lượng công an và hệ thống camera an ninh giám sát 24/24h.

Cũng theo ông Cương, Sở GD&ĐT Hà Nội đã đề nghị cơ quan công an điều tra, xác minh thông tin trên mạng xã hội không đúng sự thật, gây hoang mang dư luận, làm ảnh hưởng tới thí sinh đang dự thi. Ngữ văn là môn thi đầu tiên của kỳ thi tuyển sinh vào lớp 10 của Hà Nội. Đề thi năm nay rơi vào tác phẩm Đồng chí *của nhà thơ Chính Hữu. Phần nghị luận xã hội được đánh giá là hay và ý nghĩa khi đặt vấn đề về việc có nên sống, nỗ lực để đáp ứng được mong đợi của người khác, nhất là người thân hay không.* **B.N**

NINH THUẬN:

Phát triển du lịch trở thành ngành kinh tế mũi nhọn

● XUÂN HƯỚNG

UBND tỉnh Ninh Thuận và ngành Du lịch đang nỗ lực đẩy mạnh đổi mới, đa dạng hóa các sản phẩm du lịch để thu hút du khách. Giai đoạn 2022-2025, Ninh Thuận phát triển nhiều sản phẩm du lịch như nghỉ dưỡng biển, du lịch văn hóa, du lịch nông nghiệp công nghệ cao, khám phá cát - muối, du lịch chăm sóc sức khỏe... Đến năm 2030, Ninh Thuận xác định du lịch là ngành kinh tế mũi nhọn, thu hút 6 triệu lượt du khách, doanh thu từ du lịch đạt khoảng 5.900 tỉ đồng.

Đông đảo du khách đến Ninh Thuận tham quan, trải nghiệm tắm biển

Du lịch tăng trưởng nhanh

Theo báo cáo của UBND tỉnh Ninh Thuận: Những năm trở lại đây, du lịch Ninh Thuận đã có bước phát triển mạnh mẽ khi ngày càng có nhiều doanh nghiệp lớn đầu tư dự án du lịch đẳng cấp tại địa phương. Tính đến đầu năm 2024, trên địa bàn tỉnh có 56 dự án du lịch đã được cấp chủ trương đầu tư/Giấy chứng nhận đăng ký đầu tư còn hiệu lực, với tổng vốn đăng ký trên 52.494 tỉ đồng. Trong đó, có 24 dự án đã đưa vào hoạt động với tổng vốn đăng ký 3.984,5 tỉ đồng, chiếm 43% số dự án; 32 dự án chưa hoàn thành, chiếm 57% số dự án, trong đó có 22 dự án du lịch trọng điểm của tỉnh.

Tỉnh đã chỉ đạo các Sở, ban, ngành tư vấn các dự án đầu tư phát triển du lịch như: Thẩm định Đề án du lịch sinh thái, nghỉ dưỡng, giải trí tại Ban quản lý rừng phòng hộ đầu nguồn liên hồ Sông Sắt - Sông Trâu, giai đoạn 2021-2030; thực hiện các trình tự, thủ tục cho chủ trương chuyển đổi mục đích sử dụng rừng đối với phần diện tích 18,35 ha sang mục đích thực hiện dự án xây dựng và kinh doanh kết cấu hạ tầng kỹ thuật Khu công nghiệp Cà Ná; rà soát việc chấp hành pháp luật trong quản lý, sử dụng đất của Công ty cổ phần Thương mại và Dịch vụ Ninh Thuận; họp tư vấn, thống nhất tham mưu đề xuất biện pháp xử lý các vấn đề liên quan đến quy hoạch, chủ trương đầu tư đối với các dự án Khu đô thị mới ven Đầm Nại…

Hệ thống cơ sở lưu trú du lịch tiếp tục được phát triển, đến nay toàn tỉnh có 212 cơ sở lưu trú du lịch với gần 4.700 phòng, trong đó số phòng có chất lượng đạt tiêu chuẩn 3 sao trở lên chiếm trên 50%. Năm 2023, Ninh Thuận đón 2.900.000 lượt khách du lịch tham quan, nghỉ dưỡng (tăng 20,8% so cùng kỳ, đạt 107,4% so với kế hoạch), trong đó khách quốc tế ước đạt 40.000 lượt (tăng 239% so cùng kỳ, đạt 200% so kế hoạch), khách nội địa ước đạt 2.860.00 lượt.

Tổng lượt khách tham quan, nghỉ dưỡng trong 5 tháng đầu năm 2024 ước đạt 1.510.000 lượt khách (tăng 9,3% so cùng kỳ, đạt 47,2% so với kế hoạch), trong đó khách quốc tế ước đạt 41.000 lượt khách (tăng 134,2% so cùng kỳ, đạt 41% so với kế hoạch), khách nội địa ước đạt 1.469.000 lượt khách, thu nhập xã hội từ hoạt động du lịch ước đạt 1.602 tỉ đồng. Mục tiêu năm 2024, tỉnh Ninh Thuận phấn đấu đón trên 3,2 triệu lượt khách, trong đó khách quốc tế 100.000 lượt, doanh thu từ hoạt động du lịch 2.500 tỉ đồng.

Ông Nguyễn Văn Hòa, Giám đốc Sở VHTTDL tỉnh Ninh Thuận cho biết: "Thời gian qua, Sở đã chủ động tham mưu UBND tỉnh ban hành nhiều kế hoạch trọng tâm, trọng điểm thúc đẩy phát triển du lịch như: Kế hoạch phát triển du lịch Ninh Thuận trở thành ngành kinh tế mũi nhọn; Phương án triển khai thực hiện các giải pháp xúc tiến, đón khách du lịch trong thời gian tới; Kế hoạch tổ chức xúc tiến, quảng bá du lịch Ninh Thuận trong nước và nước ngoài; Kế hoạch Đào tạo, bồi dưỡng nguồn nhân lực du lịch tỉnh Ninh Thuận giai đoạn 2022-2025…".

Hiện nay, ngành Du lịch tỉnh đang triển khai kế hoạch liên kết các điểm đến du lịch tiêu biểu để tạo ra những sản phẩm du lịch thế mạnh của địa phương như du lịch biển, du lịch nông nghiệp, du lịch làng nghề... việc phát triển các sản phẩm du lịch mới luôn được các cơ sở, đơn vị kinh doanh du lịch chú trọng đầu tư.

Tạo động lực để du lịch cất cánh

Ông Nguyễn Văn Hòa cho biết thêm, thời gian qua Sở tập trung chỉ đạo đẩy mạnh các hoạt động thông tin, xúc tiến, quảng bá du lịch với nhiều hình thức phong phú, hiệu quả như: Tổ chức thành công đón Đoàn Famtrip doanh nghiệp du lịch Ấn Độ khảo sát điểm đến du lịch trên địa bàn tỉnh Ninh Thuận; Hội thảo giải pháp nâng cao chất lượng dịch vụ du lịch; Hội nghị tập huấn sử dụng Thẻ du lịch thông minh (Thẻ Việt - Một thẻ quốc gia) trên địa bàn tỉnh Ninh Thuận; Hội nghị gặp mặt và đối thoại với doanh nghiệp dịch vụ du lịch trên địa bàn tỉnh Ninh Thuận năm 2023.

Đồng thời, tham gia gian hàng giới thiệu, quảng bá du lịch Ninh Thuận tại Lễ hội Hoa Ban tỉnh Điện Biên; Lễ hội Du lịch Hà Nội; Hội chợ du lịch Quốc tế tại Việt Nam - VITM Hanoi; Ngày hội Du lịch TP.HCM lần thứ 19; Hội chợ Du lịch - Ẩm thực và Đặc sản vùng miền Phú Yên 2023; Hội nghị xúc tiến hợp tác Ấn Độ và các tỉnh Nam Trung Bộ tại TP Nha Trang (Khánh Hòa); Lễ đón nhận Bằng của UNESCO ghi danh nghệ thuật làm gốm của người Chăm vào danh sách di sản văn hóa phi vật thể cần bảo vệ khẩn cấp và Lễ hội Nho - Vang Ninh Thuận năm 2023.

Bên cạnh đó, Sở VHTTDL tích cực hỗ trợ tổ chức, cá nhân, doanh nghiệp đầu tư xây dựng điểm dừng chân phục vụ khách du lịch; hỗ trợ phát triển du lịch cộng đồng (hỗ trợ kinh phí xây dựng nhà sàn của đồng bào Raglai, nhà cổ của đồng bào Chăm để kinh doanh du lịch homestay, có quy mô phục vụ từ 10 khách trở lên)…

Ông Nguyễn Long Biên, Phó Chủ tịch UBND tỉnh Ninh Thuận cho biết: "Để thu hút du khách với các sản phẩm du lịch mang tính chủ đạo và mới lạ, giai đoạn 2022-2025, Ninh Thuận sẽ phát triển 3 nhóm sản phẩm du lịch chính: Nhóm 1 gồm 4 sản phẩm đặc thù, đó là Du lịch nghỉ dưỡng trải nghiệm biển; Du lịch văn hóa di sản Chăm; Du lịch nông nghiệp công nghệ cao và Du lịch sinh thái gắn với khu dự trữ sinh quyển thế giới Núi Chúa. Nhóm 2 sẽ gồm 4 sản phẩm mới lạ là du lịch khám phá và vui chơi giải trí cát - muối (hai sản phẩm độc đáo của Ninh Thuận); du lịch săn bắn bán hoang dã; du lịch trải nghiệm đường sắt; du lịch điều dưỡng và chăm sóc sức khỏe. Nhóm 3 sẽ gồm 4 sản phẩm bổ trợ gồm du lịch cộng đồng; du lịch vui chơi giải trí và ẩm thực; du lịch tham quan sản xuất năng lượng tái tạo; thương mại du lịch".

Mục tiêu đến năm 2025, Ninh Thuận phấn đấu thu hút 3,5 triệu lượt khách, doanh thu ngành du lịch đạt khoảng 2.900 tỉ đồng, đóng góp 13% GRDP và giải quyết việc làm cho 15% lao động toàn tỉnh. Đến năm 2030, Ninh Thuận xác định du lịch là nền kinh tế mũi nhọn và phát triển bền vững, phấn đấu đón 6 triệu lượt du khách, doanh thu ngành du lịch đạt khoảng 5.900 tỉ đồng, đóng góp 15% GRDP và giải quyết việc làm cho 20% lao động toàn tỉnh.

Để đẩy mạnh phát triển du lịch trong giai đoạn này, UBND tỉnh Ninh Thuận đã ban hành quy định hỗ trợ tổ chức, doanh nghiệp, hợp tác xã, hộ gia đình, cá nhân có đăng ký hoạt động kinh doanh và kinh doanh du lịch với kinh phí thực hiện trên 21 tỉ đồng. ■

Trưng bày các gian hàng OCOP giới thiệu các sản phẩm nông sản sạch của Ninh Thuận

Phát huy tiềm năng trên vùng đất Chín Rồng

● Bài, ảnh: PHƯƠNG NGHI

Những năm qua, với việc thực hiện Chương trình mục tiêu quốc gia phát triển kinh tế - xã hội vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi giai đoạn 2021-2030 đã hỗ trợ nguồn lực quan trọng và tiếp thêm động lực cho công tác bảo tồn, phát huy các giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp. Nhờ vậy, hoạt động du lịch gắn với văn hóa Khmer đã có nhiều bước phát triển đáng kể, được xem là một nét mới, tạo ra những sản phẩm du lịch hấp dẫn, thu hút du khách.

Hằng năm, vào những dịp lễ hội lớn, các phum, sóc của người Khmer vô cùng nhộn nhịp. Sự độc đáo, náo nhiệt của các lễ hội này đã thu hút hàng nghìn lượt khách trong và ngoài nước đến với Bạc Liêu. Ông Thạch Quyết ở ấp Cù Lao, xã Hưng Hội, huyện Vĩnh Lợi (Bạc Liêu) chia sẻ: "Đa số các lễ hội truyền thống, hoạt động sinh hoạt văn hóa của người Khmer đều gắn với ngôi chùa. Tuy nhiên, các thiết chế văn hóa được đầu tư đến tận các ấp cũng có vai trò quan trọng trong việc gắn kết cộng đồng, thúc đẩy các phong trào văn hóa - văn nghệ ở cơ sở, trong đó việc tổ chức Ngày hội Đại đoàn kết toàn dân tộc khu dân cư hằng năm là minh chứng. Ngoài chùa Khmer thì đây cũng là một không gian để giữ gìn, phát huy nét đẹp văn hóa Khmer".

Nghệ thuật múa trống Sadăm của đồng bào Khmer luôn tạo sự lôi cuốn, thu hút người dân và du khách

Những sinh hoạt văn hóa được đồng bào Khmer, bảo tồn thể hiện sức sống mãnh liệt qua các loại hình âm nhạc, nghệ thuật truyền thống. Vì lẽ đó, chùa Xiêm Cán, xã Vĩnh Trạch Đông, TP Bạc Liêu (Bạc Liêu) đã thành lập Đội văn hóa, văn nghệ nhằm lưu giữ những giá trị văn hóa vốn có của người Khmer, đồng thời phục vụ người dân địa phương và du khách gần xa đến thưởng ngoạn cảnh chùa. Thượng tọa Dương Quân, Trụ trì chùa Xiêm Cán bày tỏ: "Từ khi có Đội văn nghệ, người dân địa phương và du khách đến chùa ngày càng nhiều hơn. Đó là tín hiệu đáng mừng, vì nghệ thuật Khmer vẫn còn nguyên sức sống mãnh liệt…".

Bà Trần Thị Lan Phương, Giám đốc Sở VHTTDL tỉnh Bạc Liêu cho biết: "Trong hai năm qua, Bạc Liêu đã tổ chức trình diễn, tái hiện 2 lễ hội truyền thống của đồng bào dân tộc Khmer là Tết Chol Chnam Thmay, Lễ hội Ok om bok. Hiện tại, Bạc Liêu là địa phương duy nhất trong khu vực có nhà hát biểu diễn nghệ thuật truyền thống phục vụ khán giả hằng tuần. Những tiết mục biểu diễn với trang phục truyền thống, phục dựng lại các lễ hội truyền thống một cách cô đọng, dễ hiểu, thu hút rất nhiều khách du lịch".

Nghệ thuật trình diễn dân gian nhạc ngũ âm, nghệ thuật múa Rom vong của người Khmer là loại hình văn hóa - nghệ thuật được hình thành và gắn liền các buổi sinh hoạt văn hóa, lễ hội tại các vùng có đông đồng bào Khmer sinh sống để đáp ứng nhu cầu sinh hoạt văn hóa tinh thần của bà con. Ông Lưu Thanh Hùng, Trưởng đoàn Nghệ thuật Khmer tỉnh Sóc Trăng cho biết: "Thời gian qua, Đoàn Nghệ thuật Khmer tỉnh Sóc Trăng tổ chức mở 2 lớp truyền dạy nghệ thuật sân khấu Rô băm, nhạc ngũ âm và múa Rom vong, cho 153 học viên tham gia. Thông qua công tác đào tạo, truyền dạy trang bị cho anh chị em học viên đầy đủ hơn những kiến thức về nghệ thuật truyền thống của đồng bào Khmer, nhằm gìn giữ, bảo tồn và phát huy những giá trị truyền thống tốt đẹp của các loại hình di sản văn hóa phi vật thể quốc gia".

Nhận thức được những giá trị đó, Sở VHTTDL tỉnh Sóc Trăng đã chỉ đạo đơn vị chuyên môn tham mưu xây dựng Đề án Bảo tồn và phát huy giá trị loại hình nghệ thuật trình diễn dân gian này. Trước hết phải khẩn trương kiểm kê một cách đầy đủ để hiểu hơn nền văn hóa của đồng bào dân tộc Khmer nhằm đề ra kế hoạch gìn giữ, bảo tồn các giá trị di sản văn hóa không bị mai một.

Phó Giám đốc Sở VHTTDL tỉnh Sóc Trăng Sơn Thanh Liêm cho biết, các chùa Khmer trong tỉnh đang hướng đến xây dựng thiết chế văn hóa hoàn chỉnh. Từ trong phum, sóc của cộng đồng người Khmer Sóc Trăng vẫn luôn vang vọng tiếng nhạc Ngũ âm, vẫn nồng nàn điệu múa Rom vong… Thời gian qua, Sóc Trăng tích cực hỗ trợ các chùa Khmer về cơ sở vật chất và kinh phí thực hiện xây dựng thành các tụ điểm sinh hoạt văn hóa, tín ngưỡng cộng đồng, nhằm góp phần gìn giữ và bảo tồn các loại hình di sản văn hóa truyền thống đặc trưng và phát hiện những tài năng mới cho văn hóa, nghệ thuật dân tộc của tỉnh.

Nhờ sự quan tâm, chú trọng việc nâng cao đời sống tinh thần, công tác bảo tồn phát huy giá trị văn hóa truyền thống của đồng bào Khmer còn gắn với tạo sinh kế cho đồng bào dân tộc thiểu số qua các dự án bảo tồn gắn với phát triển du lịch, dịch vụ phục vụ khách du lịch. ■

Để di sản Then trở thành sản phẩm du lịch hấp dẫn

Triển khai Dự án 6 về "Bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp của các dân tộc thiểu số gắn với phát triển du lịch" năm 2024 trên địa bàn, Trung tâm Văn hóa - Điện ảnh tỉnh Bắc Giang vừa tổ chức lớp truyền dạy hát Then, đàn Tính với sự tham gia của học viên đến từ các huyện Lục Ngạn, Lục Nam, Lạng Giang, thị xã Việt Yên nhằm giữ gìn, phát huy bản sắc văn hóa dân tộc, nâng cao đời sống văn hóa tinh thần cho người dân.

Đây cũng là dịp để các hạt nhân văn nghệ, quần chúng nhân dân được sáng tạo, giao lưu, trao đổi kinh nghiệm, kỹ năng xây dựng và tổ chức các hoạt động văn hóa, văn nghệ, xây dựng môi trường văn hóa cơ sở lành mạnh, tiến bộ. Trên cơ sở đó, từng bước đưa di sản Then lan tỏa rộng rãi trong cộng đồng, tiến tới xây dựng thành sản phẩm du lịch văn hóa độc đáo, góp phần nâng tầm di sản Then và các giá trị văn hóa truyền thống gắn với phát triển du lịch trên địa bàn tỉnh Bắc Giang trong thời gian tới.

Lớp truyền dạy góp phần bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp của các dân tộc thiểu số gắn với phát triển du lịch trên địa bàn Bắc Giang

Hát Then và đàn Tính có vị trí quan trọng trong kho tàng dân ca, dân vũ phong phú và đa dạng của người Tày, Nùng, Thái. Đây là một loại hình diễn xướng dân gian mang trong mình giá trị tâm linh sâu sắc, nội dung thuật lại cuộc hành trình của con người cầu xin Then ban cho những điều may mắn, cuộc sống tốt lành. Do đó, nghệ thuật trình diễn Then thường được biểu diễn trong các ngày lễ, Tết, chúc thọ và đời sống tâm linh của đồng bào.

Trải qua quá trình hội nhập, giao thoa văn hóa, nghệ thuật hát Then, đàn Tính vẫn tồn tại trong đời sống tinh thần của đồng bào Tày, Nùng, Thái như một minh chứng cho sức mạnh trường tồn của tinh thần và bản sắc dân tộc. Với những giá trị văn hóa tiêu biểu, năm 2019, Di sản Thực hành Then của người Tày, Nùng, Thái đã được UNESCO công nhận là Di sản văn hóa phi vật thể đại diện của nhân loại.

Bắc Giang là một trong 11 tỉnh thuộc khu vực trung du và miền núi phía Bắc được UNESCO ghi danh là địa phương có di sản Then. Đây không chỉ là niềm vinh dự, tự hào đối với cộng đồng các dân tộc Tày, Nùng ở Bắc Giang, mà còn là điều kiện thuận lợi xây dựng kế hoạch bảo tồn và phát huy di sản Then gắn với phát triển kinh tế, xã hội của địa phương, trọng tâm là phát triển du lịch.

Cũng như các địa phương có di sản Then, nhiều năm qua tỉnh Bắc Giang luôn coi trọng và có nhiều biện pháp hỗ trợ, khuyến khích các nghệ nhân, người có uy tín am hiểu di sản và cộng đồng gìn giữ, phát huy giá trị hát Then, đàn Tính như thành lập các CLB sinh hoạt văn hóa dân gian, mở các lớp tập huấn, truyền dạy cho mọi lứa tuổi, nhất là thế hệ trẻ tại các địa phương tiếp tục kế thừa và phát triển di sản Then, từng bước đưa bản sắc văn hóa cội nguồn của dân tộc trở thành sản phẩm du lịch cộng đồng hấp dẫn du khách gần xa.

HOÀNG MINH

TUẦN LỄ FESTIVAL NGHỆ THUẬT QUỐC TẾ HUẾ 2024:

Bản hòa ca từ truyền thống đến hiện đại

● **Bài, ảnh: SƠN THÙY**

Gần 30 đoàn nghệ thuật của 8 nước cùng tham gia trình diễn tại Tuần lễ Festival nghệ thuật quốc tế Huế 2024 đã mang đến nhiều cung bậc cảm xúc cho công chúng với những bản hòa ca từ truyền thống đến hơi thở nghệ thuật đương đại…

Từ tối 8.6 đến 11.6, không gian sân khấu cộng đồng tại công viên 3-2 và Bia Quốc học, ven bờ Nam sông Hương trở thành điểm đến của nhiều người dân và du khách.

Những tiết mục sôi động của các nghệ sĩ trẻ và nhóm nhảy hiện đại ở sân khấu Bia Quốc học thu hút rất đông khán giả trẻ

Đưa nghệ thuật đến cộng đồng

Những chương trình biểu diễn nghệ thuật như bản hòa ca từ âm hưởng truyền thống đến hơi thở đương đại của các đoàn nghệ thuật trong nước và quốc tế đã tạo điểm nhấn cho Tuần lễ Festival nghệ thuật quốc tế Huế 2024. Theo ông Nguyễn Văn Phương, Chủ tịch UBND tỉnh Thừa Thiên Huế, Tuần lễ Festival Huế 2024 sẽ tiếp tục lan tỏa sâu rộng trong cộng đồng. Ngoài các chương trình diễn ra trong Đại Nội Huế, Ban Tổ chức thiết kế nhiều chương trình mở, lễ hội đường phố, các sân khấu cộng đồng để các đoàn nghệ thuật trong nước và quốc tế biểu diễn phục vụ người dân và du khách.

Sân khấu tại công viên 3-2 với những màn trình diễn nghệ thuật truyền thống của Việt Nam và thế giới, như Viện Vụ kịch Chiết Giang (Trung Quốc); đoàn nghệ thuật Yangpyeong (Hàn Quốc); đoàn nghệ thuật múa trống Eisa Urakaji (Nhật Bản); đoàn nghệ thuật dân gian Sae Nyuk (Hàn Quốc); Liên đoàn xiếc Việt Nam; đoàn nghệ thuật tỉnh Kon Tum; Nhà hát Cao Văn Lầu (Bạc Liêu)... Trong khi đó, không gian sân khấu ở Bia Quốc học thu hút đông đảo khán giả trẻ với những tiết mục nghệ thuật mang hơi thở đương đại của nhóm nhảy hiphop đến từ TP Cergy của Pháp; nhóm nhảy Double Impro (Wallonie Bruxelles, Bỉ); nhóm vũ nhạc HISPANO của Tây Ban Nha; nhóm nhạc Chillies, nhóm NINE Family của Việt Nam...

Nghệ sĩ Nakatani Marina, thành viên của đoàn nghệ thuật múa trống Eisa Urakaji (Nhật Bản), cho biết "chúng tôi đã từng biểu diễn ở các sự kiện văn hóa tại Singapore, Malaysia, Hawai, Hàn Quốc, Trung Quốc..., và đây là lần đầu tiên đoàn nghệ thuật múa trống Eisa Urakaji đến Festival Huế. Đây là cơ hội để

Múa trống Eisa Urakaji của Nhật Bản

Đoàn cà kheo Vương quốc Bỉ lần thứ 5 đến biểu diễn tại Festival Huế

Người "truyền lửa" vẽ mặt nạ Hát bội

● **PHAN HIẾU**

Vừa nghiên cứu vừa chế tác, vẽ mặt nạ chân dung hát Bội bằng cả niềm đam mê, nhiệt huyết và tình yêu dành cho loại hình nghệ thuật truyền thống, ông Trần Ngọc Vân hy vọng tác phẩm mỹ thuật này là sản phẩm du lịch độc đáo, món quà lưu niệm mang dấu ấn văn hóa truyền thống Bình Định đến với du khách trong và ngoài nước.

Chúng tôi đến thăm Trung tâm bảo trợ xã hội Đồng Tâm tại phường Bùi Thị Xuân, TP Quy Nhơn (Bình Định), đúng dịp đơn vị đang tổ chức khai giảng lớp mỹ thuật mang tên "Đồng Tâm - Kết nối yêu thương" cho trẻ khuyết tật. Lớp học càng đặc biệt hơn vì có sự tham gia của ông Trần Ngọc Vân, Chủ nhiệm CLB Face Art Bình Định, người đam mê vẽ và nghiên cứu chế tác những chiếc mặt nạ chân dung hát Bội bằng nhựa composite.

Ông là người "truyền lửa" vẽ mặt nạ chân dung hát Bội cho các em khuyết tật tại Trung tâm này trong suốt thời gian qua, với mong muốn các em sẽ biết đến nghệ thuật truyền thống Bình Định, cũng như tạo ra những sản phẩm du lịch mới mang tính nghệ thuật phục vụ du khách khi đến Bình Định. Ông Vân chia sẻ, "tôi cùng Ban lãnh đạo Trung tâm mở lớp mỹ thuật này để giúp các em vừa học văn hóa, vừa làm quen với thao tác vẽ mặt nạ hát Bội, làm ra những sản phẩm lưu niệm phục vụ khách du lịch. Quan trọng hơn là thổi hồn yêu thích hội họa vào tâm hồn các em". Cầm chiếc cọ chăm chú vẽ màu trên mặt nạ chân dung hát Bội, em Phạm Hoàng Hải (11 tuổi) đang được nuôi dưỡng tại Trung tâm phấn khởi chia sẻ: "Con rất vui được tham gia lớp học này, vừa thỏa thích thể hiện khả năng hội họa, vừa khám phá nét đặc trưng của những chiếc mặt nạ chân dung hát Bội mà lâu nay con chỉ thấy trên truyền hình, biểu diễn sân khấu.

Chia sẻ về lớp học này, bà Nguyễn Thị Thơm, Giám đốc Trung tâm bảo trợ xã hội Đồng Tâm cho biết: Tham gia lớp học có 25 trẻ, các em được hướng dẫn những kiến thức mỹ thuật cơ bản, thực hành vẽ trên vật liệu nón lá và chiếc mặt nạ làm bằng chất liệu composite. Các em được tiếp cận với những sản phẩm làng nghề truyền thống của Bình Định như nón lá Gò Găng, gốm Vân Sơn, tiếp cận với nghệ thuật truyền thống qua mặt nạ hát Bội; rèn luyện các kỹ năng, hướng nghiệp, đồng thời tạo ra các sản phẩm lưu niệm phục vụ du lịch và góp phần quảng bá văn hóa, nghệ thuật truyền thống Bình Định.

Kể về cái duyên với việc vẽ mặt

chúng tôi giao lưu với nhiều đoàn nghệ thuật của Việt Nam và các nước. Chúng tôi mang đến đây những điệu múa trống truyền thống của Okinawa để các bạn biết rõ hơn về văn hóa của chúng tôi, hy vọng lan tỏa để các bạn cùng đam mê, tìm hiểu về văn hóa Nhật Bản". Eisa là điệu múa truyền thống có lịch sử hàng trăm năm và được duy trì và phát huy trên khắp Okinawa, địa phương ở cực Nam của Nhật Bản. Nhịp điệu và những chuyển động đẹp mắt của Eisa hòa quyện cùng tiếng trống Taiko tạo nên một điệu nhảy uyển chuyển và sống động khiến người xem không thể rời mắt. Góp phần cho không khí sôi động tại lễ hội đường phố cùng các buổi diễn ở sân khấu Bia Quốc học, nhóm nhảy Hiphop Cergy (Pháp) đã mang đến cho khán giả những màn trình diễn truyền tải các phong cách hip-hop khác nhau nhưng vẫn giữ được bản chất, tính ngẫu hứng và trên hết là sự kết nối xã hội thông qua từng bước nhảy. Tác phẩm *Dòng chảy* của nhóm nghệ sĩ với mong muốn mang đến cho khán giả cái nhìn xuyên suốt về nền văn hóa hip-hop. Những chuyển động hình thể của các điệu nhảy cùng với âm nhạc và bầu không khí xung quanh sẽ truyền tải những dòng chảy giữa nội tại bên trong và ngoại lực bên ngoài.

Hiphop Cergy quy tụ 4 vũ công từ những vùng đất khác nhau, họ đã vượt qua khóa đào tạo "Người truyền tải văn hóa qua các điệu nhảy Hip-hop" và giáo viên dạy nhảy chuyên nghiệp. Nghệ sĩ Mariana Neto Brito Luz, một trong bốn thành viên của nhóm Hiphop Cergy cho biết, "chúng tôi sẽ tham gia lễ hội đường phố và biểu diễn ở các sân khấu cộng đồng xung quanh thành phố Huế. Mong muốn qua các chương trình nghệ thuật sẽ đưa dấu ấn văn hóa của chúng tôi đến với Huế và bạn bè quốc tế".

Giao lưu và lan tỏa

Lần thứ 5 đến với Festival Huế, đoàn cà kheo De Koninklijke Steltenlopers Merchtem (Bỉ) tiếp tục đưa đến cho cộng đồng xứ Huế và du khách những màn trình diễn ấn tượng. Nghệ sĩ Janick Appelmens (51 tuổi) thông tin: Đoàn cà kheo Hoàng gia vùng Merchtem đến với Festival Huế 2024 với 47 thành viên ở nhiều độ tuổi khác nhau, có trẻ em 7-8 tuổi, phụ nữ, người lớn cũng hơn 60 tuổi. Đoàn đến đây để biểu diễn âm nhạc trống, kèn trumpet, saxaphone cùng trình diễn đi cà kheo cao từ 1m đến 4m. Những thành viên trong đoàn đều có những công việc khác nhau, và khi đến với Festival Huế, mọi người mong muốn đưa nét văn hóa của vùng Merchtem đến với cộng đồng các nước.

"Để đến với Festival Huế 2024, chúng tôi đã có hành trình trải qua 2 địa điểm, đầu tiên là đoàn phải đi một chuyến tàu lớn từ nước Bỉ đến Paris - Pháp, sau đó đi chuyến bay đến TP.HCM và thêm một chuyến bay đến Huế. Chúng tôi mang theo rất nhiều đồ đạc, nhạc cụ nên phải rời đi từ 2 tuần trước để có thể đi trên những chuyến bay, chuyến tàu đặc biệt mang theo được chúng. Không dễ để đặt mua được vé cho một nhóm 47 người nên chúng tôi phải đặt mua vé theo các nhóm 6-9 người, dù vậy chúng tôi rất vui mừng và hài lòng với hành trình này", ông Janick Appelmens chia sẻ. Đoàn cà kheo của Bỉ sẽ khuấy động không khí tươi vui trong lễ hội đường phố "Sắc màu văn hóa" chiều ngày 8 và 10.6. Cùng với đó, Bỉ còn góp mặt tại Tuần lễ Festival Huế 2024 với nhóm nhảy Double Impro đại diện cho cách tân nghệ thuật. Những tác phẩm của họ luôn tương tác ngẫu hứng với khán giả, phá vỡ các chuẩn mực của những chương trình truyền thống, mang lại trải nghiệm sống động và độc đáo. Ông Moussa Diarra, Phó Thị trưởng thành phố Cergy, CH Pháp chia sẻ rằng, "TP Cergy và Huế đã kết nghĩa và có nhiều hợp tác trên các lĩnh vực. Lần thứ ba, chúng tôi đến với Festival Huế và ở đây chúng tôi đã tiếp nhận và học hỏi được nhiều thứ. Chúng tôi rất hân hạnh khi tham dự chuỗi sự kiện của Tuần lễ Festival nghệ thuật quốc tế Huế 2024 và hy vọng sẽ tiếp tục quay trở lại với Festival Huế những kỳ tiếp theo".

Nhiều đoàn nghệ thuật của Việt Nam cũng đưa nét đẹp văn hóa đến với Tuần lễ Festival nghệ thuật quốc tế Huế 2024 với ý nghĩa giao lưu và lan tỏa giá trị di sản như chủ đề "Di sản văn hóa với hội nhập và phát triển". Diễn viên Hoàng Dững của Nhà hát Cao Văn Lầu (Bạc Liêu), thông tin đoàn nghệ thuật của nhà hát sẽ giới thiệu và trình diễn những tiết mục dạ cổ hoài lang đặc sắc với mong muốn góp phần quảng bá đến bạn bè trong nước và quốc tế về nghệ thuật đờn ca tài tử Nam Bộ. Tuần lễ Festival nghệ thuật quốc tế Huế 2024 thu hút đông đảo các đoàn nghệ thuật trong nước và quốc tế, và đây là cơ hội để các đoàn nghệ thuật giao lưu văn hóa đặc sắc của các vùng miền trong nước và cả quốc tế.

Với Thừa Thiên Huế, các loại hình nghệ thuật truyền thống đã được vinh danh là di sản như Nhã nhạc, Múa cung đình, Tuồng cung đình, Ca Huế... cũng được các nghệ sĩ quảng bá, giới thiệu và lan tỏa đến với bạn bè quốc tế. Nhiều nhóm nhạc hiện đại, các nghệ sĩ trẻ của Huế và Việt Nam cũng hòa chung nhịp điệu sôi động với nghệ sĩ quốc tế, tạo thành bản hòa ca sống động. ■

"Trao gửi yêu thương" cho những hoàn cảnh khó khăn

● **HIỀN LƯƠNG**

Đoàn đại biểu trao quà cho các đoàn viên công đoàn có hoàn cảnh khó khăn

Nhân kỷ niệm 76 năm ngày Chủ tịch Hồ Chí Minh ra Lời kêu gọi thi đua ái quốc (11.6.1948 - 11.6.2024) và hướng tới kỷ niệm 95 năm ngày thành lập Công đoàn Việt Nam, cuối tuần qua, đoàn đại biểu Công đoàn Khối Di sản - Văn hóa cơ sở, Công đoàn Khối Điện ảnh, Công đoàn Khối doanh nghiệp thuộc công đoàn Bộ VHTTDL đã tổ chức chương trình *Trao gửi yêu thương* tại Khu Di tích Lịch sử quốc gia đặc biệt Kim Liên, Nghệ An.

Chương trình đã trao quà đến các đoàn viên công đoàn có hoàn cảnh khó khăn của Công đoàn Khu Di tích Kim Liên, Công đoàn Sở VHTT Nghệ An, Trung tâm bảo trợ trẻ em khuyết tật và mồ côi huyện Nam Đàn. Trưởng Khối Công đoàn Di sản - Văn hóa cơ sở Đỗ Thị Thu Hằng cho biết, thực hiện di huấn thiêng liêng của Chủ tịch Hồ Chí Minh: "Công đoàn là phải cải thiện đời sống công nhân, nâng cao đời sống vật chất, văn hóa của giai cấp công nhân nói riêng và nhân dân nói chung", trong những năm qua, Công đoàn Khối Di sản - Văn hóa cơ sở, Công đoàn Khối Điện ảnh, Công đoàn Khối Doanh nghiệp đã luôn đoàn kết, nỗ lực phấn đấu, vượt qua mọi khó khăn để chăm lo lợi ích cho đoàn viên và người lao động; Xây dựng tổ chức Công đoàn vững mạnh, tham gia xây dựng Đảng, xây dựng chính quyền, tổ chức các hoạt động nữ công, tài chính, kiểm tra, đối ngoại…, đặc biệt luôn chú trọng công tác thiện nguyện giúp đỡ các đoàn viên công đoàn có hoàn cảnh khó khăn trong và ngoài tỉnh.

Chương trình *Trao gửi yêu thương* là một trong những hoạt động mà Công đoàn Khối Di sản - Văn hóa cơ sở, Công đoàn Khối Điện ảnh, Công đoàn Khối Doanh nghiệp thường xuyên tổ chức nhằm kịp thời trong việc chia sẻ, giúp đỡ, động viên những đoàn viên công đoàn có hoàn cảnh khó khăn cũng như các cháu mồ côi và khuyết tật. Đợt tổ chức lần này đã trao tổng cộng 29 suất quà (trị giá 40 triệu đồng) cho Công đoàn Khu Di tích Kim Liên (9 suất), Công đoàn Sở VHTT Nghệ An (8 suất), Trung tâm bảo trợ trẻ em khuyết tật và mồ côi huyện Nam Đàn (12 suất). Phó Chánh Văn phòng, Phó Chủ tịch Công đoàn Sở VHTT Nghệ An Nguyễn Thị Thu Thủy nói: "Những phần quà mà chúng tôi nhận được từ chương trình thực sự rất có ý nghĩa và kịp thời trong việc chia sẻ, giúp đỡ, động viên những đoàn viên công đoàn Khu Di tích Kim Liên, Công đoàn Sở VHTT Nghệ An có hoàn cảnh khó khăn cũng như các cháu mồ côi và khuyết tật tại Trung tâm bảo trợ trẻ em khuyết tật và mồ côi huyện Nam Đàn. Những tấm lòng trân quý của Công đoàn Khối Di sản - Văn hóa cơ sở, Công đoàn Khối Điện ảnh, Công đoàn Khối Doanh nghiệp đã đem lại niềm vui, niềm hạnh phúc cho nhiều đoàn viên công đoàn cũng như các cháu có hoàn cảnh khó khăn trên địa bàn huyện Nam Đàn".

Trong chuyến công tác lần này, đoàn đã đi tham quan Khu Di tích Lịch sử quốc gia đặc biệt Kim Liên, và tham quan Khu Di tích Lịch sử quốc gia đặc biệt Lam Kinh (Thanh Hóa). ■

nạ, ông Vân cho hay mặc dù không phải là nghệ sĩ hát tuồng hay một họa sĩ, nhưng từ nhỏ đã theo cha đi xem hát bội và rất thích thú với loại hình nghệ thuật này. Hơn nữa, trong 20 năm làm các công việc liên quan đến văn hóa - du lịch, ông nhiều lần dẫn khách đến thăm quan các khu trưng bày mặt nạ hát Bội và họ rất thích thú với những gam màu này. Từ đó, niềm đam mê đối với việc vẽ mặt nạ càng thôi thúc ông sớm thực hiện những bức vẽ của mình. Chia sẻ thêm về điều này, ông Vân cho biết điều thôi thúc nhất khiến ông thực hiện những bức vẽ tạo hình mặt nạ hát bội chính là để tri ân những người theo nghề hát Bội. Cũng theo ông Vân, trong quá trình vẽ

Ông Trần Ngọc Vân đam mê vẽ mặt nạ của những nhân vật hát bội

mặt nạ, ông đã chọn nhiều chất liệu để tạo hình, nhưng cuối cùng ông chọn vẽ trên chất liệu nhựa composite vì có độ bền cao, màu sắc khó phai theo thời gian. Trong quá trình tạo hình trên chất liệu này, ông cũng bỏ thời gian nghiên cứu, cũng như tham vấn nhiều người để có được những chiếc mặt nạ ưng ý, đồng thời để những bức vẽ được thực tế và độc đáo hơn. ■

TP.HCM mời tham gia ý tưởng thiết kế cho Lễ hội đường sách Tết Ất Tỵ

Sở TT&TT TP.HCM vừa có thông báo về việc mời các đơn vị đăng ký tham gia ý tưởng thiết kế cho Lễ hội đường sách Tết Ất Tỵ. Theo đó, năm 2025 đánh dấu kỷ niệm nhiều ngày lễ lớn và sự kiện lịch sử, chính trị quan trọng của đất nước như: 95 năm Ngày thành lập Đảng Cộng sản Việt Nam (3.2.1930 - 3.2.2025); 50 năm Ngày Giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước (30.4.1975 - 30.4.2025); 80 năm Ngày Cách mạng Tháng Tám thành công (19.8.1945 - 19.8.2025) và Quốc khánh nước Cộng hòa XHCN Việt Nam (2.9.1945 - 2.9.2025); 15 năm tổ chức Lễ hội đường sách Tết (2011-2025). Với ý nghĩa đó, Sở TT&TT mời các doanh nghiệp, đơn vị tổ chức sự kiện, truyền thông, thiết kế tham gia đóng góp ý tưởng cho Lễ hội đường sách Tết Ất Tỵ.

Hồ sơ đăng ký gửi về Sở trước 17h ngày 28.6.2024. Dự kiến, Lễ hội sẽ diễn ra trong 8 ngày, từ 26.1.2025 (27 tháng Chạp năm Giáp Thìn) đến 2.2.2025 (mùng 5 Tết Nguyên đán Ất Tỵ).

T.TRANG

Vận động kinh phí xây dựng Khu lưu niệm NSND Viễn Châu

UBND tỉnh Trà Vinh vừa thông tin về việc vận động kinh phí xây dựng Khu lưu niệm soạn giả, NSND Viễn Châu tại Trà Vinh. Tổng kinh phí dự kiến cho công trình khoảng 70 tỉ đồng, từ nguồn xã hội hóa, dự kiến khởi công trong năm 2024, nhân kỷ niệm 100 năm Ngày sinh NSND Viễn Châu (1924-2024).

Theo Ban vận động, Tỉnh ủy, UBND tỉnh Trà Vinh đã thống nhất chủ trương dành quỹ đất với diện tích 11.300m^2 tại ấp Cây Da, xã Đôn Xuân, huyện Duyên Hải để lập dự án xây dựng, với thiết kế 16 hạng mục chính, gồm: Cổng chính, biểu tượng đàn tranh, tượng NSND Viễn Châu, khu nhà trưng bày về thân thế, sự nghiệp, khu nhà trưng bày Đờn ca tài tử - Cải lương, nhà biểu diễn, khu quầy lưu niệm, khu hành chính và các hạng mục khác...

Soạn giả, NSND Viễn Châu tên thật là Huỳnh Trí Bá, sinh tại xã Đôn Châu, huyện Trà Cú, nay là huyện Duyên Hải, tỉnh Trà Vinh. Ông là nhạc công đàn tranh nổi tiếng, là soạn giả của nhiều vở Cải lương và được cho là người đã khai sinh ra thể loại Cải lương tân cổ giao duyên. Theo thống kê chưa đầy đủ, ông có trên 50 vở Cải lương và hơn 2.000 bản Vọng cổ được các đoàn nghệ thuật dàn dựng, biểu diễn, phát hành trong và ngoài nước. Những đóng góp của soạn giả, NSND Viễn Châu trong lĩnh vực nghệ thuật đã góp phần quan trọng trong việc phát huy, giữ gìn bản sắc văn hóa dân tộc về thể loại Đờn ca tài tử Nam Bộ.

T.T

GÂY QUỸ CỘNG ĐỒNG TRONG LĨNH VỰC XUẤT BẢN SÁCH:

Phép cộng giữa tác giả và bạn đọc

● **THANH NGỌC**

"Phá vỡ" rào cản của xuất bản truyền thống, phương thức gây quỹ cộng đồng ngày càng nhiều tác giả lựa chọn, bởi đây là cơ hội để họ cho ra mắt những tác phẩm, sáng tạo, kết nối với độc giả… Xu hướng này đã và đang mở ra hướng đi mới, mang đến nhiều lợi ích cho cả người viết và giới mộ điệu.

Gây quỹ cộng đồng được nhiều tác giả lựa chọn để đưa sách đến với độc giả **Ảnh: ITN**

Cơ hội cho xuất bản, lan tỏa tri thức

Sự xuất hiện của nền tảng gây quỹ cộng đồng (crowdfunding) Kickstarter vào năm 2009 đã làm thay đổi ngành xuất bản sách thế giới. Đến nay, đã có hàng chục nghìn dự án sách gây quỹ cộng đồng thành công trên nền tảng này với tổng số tiền lên tới hàng trăm triệu USD.

Tại Việt Nam, đây cũng là một trong những phương thức được triển khai thời gian qua, nhằm hiện thực hóa những ý tưởng, dự án sáng tạo, trở thành một trong những cách phổ biến để có thể xuất bản, lan tỏa sách đến với bạn đọc.

Là đơn vị hoạt động trong lĩnh vực gây quỹ cộng đồng cho các dự án sáng tạo của tác giả trẻ suốt 10 năm qua, ông Nguyễn Khánh Dương, Giám đốc điều hành Công ty cổ phần Comicola cho biết: "Đây không phải ý tưởng mới mẻ hoặc mới xuất hiện. Hoạt động tương tự đã có từ nhiều thế kỷ trước, như cách nhạc sĩ Mozart và Bethoven gọi vốn để có thể tổ chức các buổi hòa nhạc và phát triển sản phẩm âm nhạc mới. Tuy nhiên, từ những năm 2010, với sự phát triển của các phương tiện truyền thông, mạng xã hội, mô hình gây quỹ cộng đồng trên nền tảng Internet ngày càng trở nên phổ biến".

Tiên phong trong lĩnh vực này tại Việt Nam, Comicola bắt đầu triển khai gây quỹ cộng đồng từ năm 2014, với tác phẩm truyện tranh *Long Thần Tướng*. Dự án đạt được thành công ngoài mong đợi, với hơn 1 tỉ đồng thu được. Gần 10 năm qua, Comicola duy trì hoạt động xuất bản truyền thống và vẫn vận hành nền tảng gây quỹ cộng đồng cho khoảng 2-3 dự án mỗi năm. Đa phần đây là những dự án có nội dung, hình thức thể hiện khác biệt, chẳng hạn như cuốn truyện tranh *Long Thần Tướng* - tác phẩm Việt Nam đầu tiên được giải Bạc cuộc thi truyện tranh quốc tế International Manga Award do Bộ ngoại giao Nhật Bản tổ chức, phiên bản tiếng Tây Ban Nha được đài Phát thanh và Truyền hình Tây Ban Nha chọn là một trong 10 tác phẩm truyện tranh tiêu biểu năm 2018, được nhà sản xuất Ngô Thanh Vân mua bản quyền để chuyển thể thành phim điện ảnh; hay *Dệt nên triều đại*, cuốn sách nghiên cứu song ngữ về trang phục thời Lê, được thư viện Đại học Harvard, Yale, Cambridge… đưa vào hệ thống của họ.

Mới đây, nhờ gây quỹ mà cuốn sách truyện *Để mẹ hạnh phúc* đã được Raise - Trợ lý ảo cho cha mẹ - ra mắt độc giả, mang đến những nội dung giáo dục bổ ích và lý thú. Đại diện dự án cho biết: "Raise không thể thực hiện dự án này một mình. Chúng tôi mong nhận được sự hỗ trợ và đóng góp từ cộng đồng để có thể sản xuất những cuốn sách chất lượng cao, tiếp cận với nhiều người hơn và đem lại tác động tích cực với xã hội…".

Cần sự hỗ trợ để mô hình gây quỹ cộng đồng phát triển

Theo phương thức truyền thống, tác phẩm chỉ được bán cho độc giả sau khi đã hoàn thiện và xuất bản. Với phương thức gây quỹ cộng đồng, tác phẩm sẽ "bán" ngay từ khi còn là bản thảo. Phương thức này cũng tạo cơ hội cho các tác giả ít tên tuổi hoặc những tác phẩm thuộc thể loại kén độc giả.

"Những dự án thành công đều có điểm chung: Tác giả của dự án đã có cộng đồng độc giả quan tâm từ trước, từng có sản phẩm truyền thống thành công và mong muốn thử nghiệm một hướng đi mới, chưa từng có tiền lệ. Do vậy, uy tín của tác giả cùng với tính đổi mới, sáng tạo và sự mới lạ là điều kiện tiên quyết để một dự án gây quỹ cộng đồng có thể thành công", ông Nguyễn Khánh Dương nhận định.

Vừa qua, có nhiều dự án, tác phẩm, kế hoạch thực hiện gây quỹ cộng đồng, tuy nhiên, mô hình này không phải là "chiếc đũa thần vạn năng" giúp mọi dự án có thể ra đời, đến tay độc giả. Thực tế, đã có những dự án không đạt được mục tiêu gây quỹ, và ngay cả khi dự án đã có nguồn vốn để sản xuất, sẽ vẫn phát sinh những khó khăn trong việc đưa sản phẩm ra thị trường, đặc biệt là với sản phẩm đặc thù như sách. Từng có dự án bị hủy bỏ và hoàn tiền cho người ủng hộ do tác phẩm có nội dung quá mới lạ tại thời điểm ra mắt và không xin được giấy phép xuất bản…

Có thể thấy, gây quỹ là mô hình phù hợp với những tác giả, những nhà sáng tạo trẻ đã có cộng đồng bạn đọc trong tay và muốn trải nghiệm những ý tưởng mới. Bởi vậy, nhiều ý kiến cho rằng, để hỗ trợ cho mô hình gây quỹ cộng đồng phát triển, cần sự ủng hộ về mặt chính sách từ các cơ quan quản lý nhà nước. Cụ thể, cần nghiên cứu khung pháp lý cho hoạt động gây quỹ cộng đồng, có cơ chế quản lý thử nghiệm có kiểm soát (regulatory sandbox) về hoạt động gây quỹ cộng đồng nói riêng và tài chính công nghệ (fintech) nói chung. Bên cạnh đó, vì chưa từng có tiền lệ, nên hoạt động này cần nhận được sự bao dung, cởi mở của các cơ quan quản lý, để có thể đưa được sản phẩm ra thị trường…

Khi khung pháp lý và cơ chế hoàn thiện hơn, gây quỹ cộng đồng phát triển minh bạch sẽ giúp tác giả chủ động trong việc xuất bản tác phẩm, kết nối trực tiếp với độc giả. Bên cạnh đó, người đọc có cơ hội tiếp cận với tác phẩm đa dạng và phong phú hơn, có thể trực tiếp tham gia vào quá trình sáng tạo và xuất bản sách, ủng hộ những tác phẩm tâm huyết, từ đó góp phần lan tỏa tri thức…■

Phim "bom tấn" sẽ mở rộng cánh cửa du lịch

● **PHƯƠNG ANH**

Sự ra đời của những tác phẩm điện ảnh hút khách là một cách quảng bá hữu hiệu cho du lịch. Giới chuyên gia khẳng định, những cảnh quay đẹp trong các "bom tấn" có thể tạo lực hút mạnh mẽ với du khách, giúp các điểm đến trong phim trở nên nổi tiếng.

Khung cảnh một làng chài yên bình tại Cù Lao Xanh - Bình Định

Nhìn nhận thế mạnh từ điện ảnh trong việc khai phá thêm nhiều vùng đất mới, mở cơ hội cho các địa phương nơi đoàn phim dừng chân, Chương trình *Du lịch, Điện ảnh và Thể thao: Tự hào bản sắc Việt* dự kiến sẽ được Bộ VHTTDL và UBND tỉnh Bình Định chỉ đạo, chủ trì tổ chức vào tháng 8.2024 tại tỉnh Bình Định.

Duyên điện ảnh - du lịch trên miền đất võ

Mới đây tại Hà Nội, Thứ trưởng Bộ VHTTDL Tạ Quang Đông đã chủ trì cuộc họp về chương trình. Ông Nguyễn Huy Hoàng, Phó viện trưởng Viện Phim Việt Nam cho biết, *Du lịch, Điện ảnh và Thể thao: Tự hào bản sắc Việt* được Viện Phim Việt Nam đề xuất, tiếp nối thành công từ chương trình liên kết phát triển thương hiệu du lịch Việt Nam qua điện ảnh được tổ chức tại Khánh Hòa vào năm 2023.

"Với nhiều cảnh quan tươi đẹp, địa danh du lịch nổi tiếng cùng bề dày văn hóa truyền thống lâu đời, Việt Nam là nguồn tài nguyên hấp dẫn cho nhiều nhà làm phim…", ông Nguyễn Huy Hoàng nhấn mạnh. Không ít tác phẩm điện ảnh trong nước đã đóng góp hữu hiệu vào sự phát triển của du lịch. Sau thành công *Chuyện của Pao* (2006), *Cha cõng con* (2017), *Cánh đồng bất tận* (2010), *Tôi thấy hoa vàng trên cỏ xanh* (2015), *Mắt biếc* (2019), *Em và Trịnh* (2022),... những bối cảnh quay ở Hà Giang, Đồng Tháp, Phú Yên, Huế, Đà Lạt… đã trở thành điểm du lịch được yêu thích. Theo thống kê năm 2018-2019 của Tổng cục Du lịch, tỷ lệ tăng trưởng khách đến địa phương sau khi các bộ phim trên được công chiếu khá ấn tượng: Phú Yên tăng 113%, Hà Giang tăng 64%, Quảng Ninh tăng 69%, Quảng Bình tăng 141%...

Cũng có thể kể đến bộ phim *Hành trình tình yêu của một du khách* do Netflix quay tại Hà Nội, TP.HCM, Đà Nẵng, Quảng Nam và Hà Giang, chỉ sau bốn ngày công chiếu đã lọt vào vị trí thứ 3 phim tiếng Anh được truy cập nhiều nhất toàn cầu, top 10 phim được xem nhiều nhất tại Việt Nam cũng như 77 quốc gia trên thế giới. Phong cảnh, nét thuần hậu của con người, văn hóa Việt trong phim trở thành thỏi nam châm hút du khách quốc tế tới dải đất hình chữ S để khám phá, trải nghiệm…

Ông Nguyễn Huy Hoàng thông tin, sau Khánh Hòa, Viện Phim Việt Nam mong muốn tiếp tục có được những hoạt động kết nối quan trọng từ những tác phẩm điện ảnh để quảng bá, xúc tiến du lịch. Chương trình *Du lịch, Điện ảnh và Thể thao - Tự hào bản sắc Việt* được đề xuất tổ chức trên miền đất sở hữu đường bờ biển dài và các bãi tắm đẹp, danh lam thắng cảnh nổi tiếng như Ghềnh Ráng - Tiên Sa, đầm Thị Nại, đảo Kỳ Co, đảo Yến, đầm Trà Ổ, bán đảo Phương Mai... Không chỉ giàu có về tài nguyên thiên nhiên, Bình Định còn có bề dày truyền thống lịch sử - văn hóa và được mệnh danh là vùng "đất võ, trời văn". "Nơi đây hội tụ các loại hình nghệ thuật dân gian tiêu biểu như Tuồng, Bài chòi và các làng nghề truyền thống, lễ hội đặc sắc, ẩm thực phong phú. Đó chính là tiềm năng lớn để Bình Định trở thành điểm đến hấp dẫn, tạo cảm hứng sáng tác cho các nhà hoạt động điện ảnh…", lãnh đạo Viện phim nhấn mạnh.

Theo ông Hoàng, chương trình nhằm quảng bá hình ảnh, vùng đất, con người, bản sắc văn hóa và phát triển kinh tế thông qua các bộ phim; gắn kết hơn nữa mối liên hệ giữa địa phương, doanh nghiệp và giới nghề trong việc mang lại hiệu quả du lịch từ điện ảnh. Đồng thời, kết nối di sản văn hóa vùng Nam Trung Bộ, liên kết thành hệ thống để bảo tồn, phát huy và khai thác phục vụ phát triển du lịch…

> *"Không ít tác phẩm điện ảnh trong nước đã đóng góp hữu hiệu vào sự phát triển của du lịch. Sau thành công Chuyện của Pao (2006), Cha cõng con (2017), Cánh đồng bất tận (2010), Tôi thấy hoa vàng trên cỏ xanh (2015), Mắt biếc (2019), Em và Trịnh (2022),... những bối cảnh quay ở Hà Giang, Đồng Tháp, Phú Yên, Huế, Đà Lạt… đã trở thành điểm du lịch được yêu thích. Theo thống kê năm 2018-2019 của Tổng cục Du lịch, tỷ lệ tăng trưởng khách đến địa phương sau khi các bộ phim trên được công chiếu khá ấn tượng: Phú Yên tăng 113%, Hà Giang tăng 64%, Quảng Ninh tăng 69%, Quảng Bình tăng 141%..."*
>
> **(Ông NGUYỄN HUY HOÀNG, Phó viện trưởng Viện phim Việt Nam)**

Cần thêm những cái "bắt tay" thật chặt

Du lịch, Điện ảnh và Thể thao: Tự hào bản sắc Việt tại Bình Định dự kiến sẽ diễn ra các sự kiện: Triển lãm ảnh *Việt Nam - Điểm đến của bạn qua những thước phim;* công chiếu phim; Hội nghị quốc tế phát triển thương hiệu du lịch qua điện ảnh; tham quan du lịch trải nghiệm; trình diễn võ thuật; Đại nhạc hội *Đôi cánh diệu kỳ;* Gala Dinner; sản xuất phim tài liệu *Khơi nguồn cảm hứng du lịch qua các tác phẩm điện ảnh...* Thông qua đó nhằm thu hút các nhà làm phim đến với miền đất võ kiếm tìm cảm hứng, sáng tạo nên những tác phẩm "bom tấn", hấp dẫn và đủ sức mở toang cánh cửa du lịch trong thời gian tới.

Khẳng định hiệu quả của việc quảng bá thương hiệu du lịch qua điện ảnh, Thứ trưởng Tạ Quang Đông cho rằng, cùng với tiềm năng dồi dào về cảnh đẹp, danh thắng, chúng ta cần có những cơ chế, chính sách nhằm tạo sức hút với các đoàn làm phim trong nước và quốc tế, như cơ sở vật chất hiện đại, chính sách ưu đãi phù hợp với đặc thù của các dự án phim.

Phát biểu tại buổi làm việc, Thứ trưởng nhấn mạnh, điện ảnh Việt Nam thời gian qua đã có nhiều bộ phim tạo ấn tượng đẹp, có sức thu hút. Nhiều phim trường lớn đã hình thành sau những bộ phim, hấp dẫn du khách, góp phần quan trọng thúc đẩy công nghiệp văn hóa trong điện ảnh, du lịch. Tuy nhiên, bên cạnh hiệu ứng tích cực, những thước phim đẹp về các vùng miền phần lớn mới chỉ dừng lại là bối cảnh đơn thuần, làm nền cho nội dung mà chưa thực sự phục vụ cho mục đích quảng bá du lịch. Sự gắn kết giữa điện ảnh và du lịch ở Việt Nam thời gian qua vẫn chỉ là sự ngẫu nhiên, những cái "bắt tay" hiệu quả vẫn chưa được phát huy đúng mức. Tiềm năng du lịch của nhiều vùng đất chưa được các nhà làm phim "đánh thức" và khai thác một cách hiệu quả, việc quảng bá các điểm đến thông qua tác phẩm điện ảnh vẫn dừng lại ở một vài ví dụ nhỏ lẻ…

Từ thực trạng này, theo lãnh đạo Bộ, ngành Điện ảnh và Du lịch cần có sự hợp tác, chặt chẽ hơn nữa, với chiến lược lâu dài cho sự kết hợp phát triển bền vững. Trong đó, hoạt động xúc tiến, quảng bá thông qua Chương trình *Du lịch - Điện ảnh và Thể thao: Tự hào bản sắc Việt* sẽ là cơ hội để các đối tác, nhà đầu tư, các nhà hoạt động điện ảnh trong và ngoài nước có cái nhìn toàn diện, sâu sắc hơn về tiềm năng, thế mạnh và kỳ vọng phát triển du lịch Việt Nam nói chung, của tỉnh Bình Định nói riêng.

Thứ trưởng yêu cầu từ những ý kiến đóng góp tại buổi làm việc, Cục Điện ảnh cùng Viện Phim Việt Nam cần rà soát lại kế hoạch, chỉnh sửa, hoàn thiện để trình lãnh đạo Bộ phê duyệt. Các đơn vị trên cơ sở nhiệm vụ được phân công, chủ động chuẩn bị nội dung, nguồn lực, sẵn sàng để sự kiện được tổ chức đảm bảo đạt hiệu quả cao nhất. ■

Chuỗi hoạt động đưa các chuyên gia điện ảnh thế giới đến Việt Nam

Trung tâm Phát triển Điện ảnh (Hội Điện ảnh Việt Nam) vừa công bố chuỗi hoạt động đưa các chuyên gia điện ảnh thế giới đến Việt Nam, nhằm giúp các nhà làm phim trong nước nâng cao trình độ chuyên môn, mở rộng mạng lưới quan hệ và học hỏi kinh nghiệm quốc tế, từ đó thúc đẩy sự phát triển và đổi mới sáng tạo trong sản xuất phim.

Sự kiện đầu tiên của chuỗi hoạt động này là Cinework *Đường đến LHP quốc tế Busan,* diễn ra từ ngày 24-26.6 tại TP.HCM. Chương trình có sự tham gia của các chuyên gia hàng đầu trong lĩnh vực điện ảnh Hàn Quốc: Đạo diễn Kim Han-min, nổi tiếng với bộ phim *The Admiral: Roaring Currents;* bà Ellen Y.D Kim, Giám đốc Thị trường phim và nội dung châu Á (ACFM) của LHP quốc tế Busan (BIFF) 2024; ông Jeon Chanil, nhà phê bình điện ảnh và nguyên Giám đốc Viện phim BIFF. Đại diện Việt Nam có đạo diễn, biên kịch, nhà sản xuất Lương Đình Dũng, Đạo diễn xuất sắc tại LHP độc lập Hoa Kỳ lần thứ 6, cố vấn về phim điện ảnh tại LHP Quốc tế Tallinn Black Nights, Giám khảo hạng mục Phim truyện tại một số LHP quốc tế; đạo diễn Trần Thanh Huy, nổi tiếng với phim *Ròm* (giải Làn sóng mới tại LHP quốc tế Busan, giải Phim điện ảnh đầu tay xuất sắc tại LHP quốc tế Fantasia 2020, Phim hay nhất (hạng mục bình chọn đặc biệt) tại LHP châu Á Barcelona…

BTC cho biết, *Cinework Đường đến LHP quốc tế Busan* sẽ bàn luận các chủ đề: Khám phá đường đến LHP quốc tế Busan; nghệ thuật sáng tạo và chiến lược đưa phim ra thị trường; chinh phục màn ảnh quốc tế…

ANH HUY

GIÁO DỤC VĂN HÓA - NGHỆ THUẬT DÂN TỘC ÍT NGƯỜI:

Thúc đẩy đa dạng văn hóa trong giới trẻ

● **Bài, ảnh: THÙY TRANG**

Đó là nhận định của các chuyên gia tại Hội thảo khoa học *Giáo dục văn hóa - nghệ thuật dân tộc trong nhà trường phổ thông và đại học* do Trường ĐH Tây Nguyên phối hợp Viện Phát triển giáo dục Việt Nam tổ chức. Các ý kiến tại diễn đàn một lần nữa khẳng định tầm quan trọng của giáo dục văn hóa - nghệ thuật (VHNT) dân tộc cho giới trẻ, góp phần nâng cao chất lượng đào tạo nguồn nhân lực quốc gia.

Các em học sinh xem trình diễn và giao lưu cùng nghệ sĩ, nghệ nhân trong một chương trình biểu diễn nghệ thuật tại nhà trường

Nội dung có ý nghĩa chiến lược

GS.TS Nguyễn Thanh Hà, Viện trưởng Viện Phát triển giáo dục Việt Nam khẳng định: VHNT dân tộc là suối nguồn của cuộc sống và sáng tạo, góp phần xây dựng con người trở thành cá nhân vừa có nền tảng kiến thức, có cảm giác được thuộc về cộng đồng mình, vừa có ý thức bảo vệ nét đẹp văn hóa tộc người và luôn tìm được nguồn cảm hứng sáng tạo.

Theo TS Trương Thông Tuần, Giám đốc Trung tâm KHXH&NV Tây Nguyên (Trường ĐH Tây Nguyên), hiện nay ở vùng Tây Nguyên, môi trường sản sinh và nuôi dưỡng VHNT bị tác động bởi nhiều yếu tố. Trong đó, đời sống hiện đại bị sự xâm nhập của làn sóng văn hóa ngoại lai, sự biến đổi không gian sinh tồn, phương thức mưu sinh, tác động của tín ngưỡng... đang diễn ra mạnh mẽ, tạo nên sự thiếu liên kết, mất cân bằng của các hoạt động VHNT dân tộc trong đời sống xã hội.

Ở phạm vi nhà trường, công tác giáo dục VHNT dân tộc đã được chú trọng và có nhiều khởi sắc. Đáng chú ý là các trường PTDT nội trú tổ chức nhiều hoạt động như: Biểu diễn trang phục, dân ca, dân vũ, nhạc cụ truyền thống; giới thiệu văn hóa ẩm thực, văn hóa kiến trúc nhà ở... Một số trường còn tổ chức cho HSSV giao lưu, tiếp xúc với các nghệ nhân biểu diễn cồng chiêng, hát kể sử thi, dệt thổ cẩm; tham gia các lễ hội; tham quan bảo tàng, các công trình kiến trúc dân tộc...

"Với cách nhìn chủ quan, chúng tôi nhận thấy bên cạnh kết quả đã đạt được thì vẫn còn một số hạn chế, thiếu sót. Các hình thức biểu diễn nghệ thuật sân khấu trong nhà trường thiên về hát múa hiện đại, mất cân bằng hoặc thiếu hẳn mảng hát múa dân tộc. Đạo diễn nghệ thuật múa hát truyền thống ngày càng ít và kiến thức am hiểu cũng chưa sâu. Vì thế, hiện tượng phổ biến là diễn viên mặc trang phục thổ cẩm mà động tác múa, lời hát thì hiện đại khiến không ít khán giả chưa bằng lòng. Bên cạnh đó, nghệ nhân truyền dạy cồng chiêng, chế tác nhạc cụ truyền thống, hát kể sử thi, dẫn ca; các ca sĩ, diễn viên múa, người sáng tác thơ văn... là đồng bào dân tộc ngày càng ít và hoạt động không chuyên. Đây là yếu tố trực tiếp làm mai một nền VHNT dân tộc, là nguyên nhân dẫn đến giáo dục VHNT chỉ phát triển bề rộng, bề nổi mà thiếu chiều sâu", TS Tuấn tâm tư.

PGS.TS Nguyễn Ngọc Thơ, Viện Phát triển năng lực lãnh đạo (ĐH Quốc gia TP.HCM) khẳng định, giáo dục nghệ thuật được coi như một trong những phương thức thúc đẩy phát triển vốn văn hóa hữu hiệu. "Giáo dục nghệ thuật khác với thưởng thức nghệ thuật đại trà, nó đòi hỏi định hướng nâng cao vốn văn hóa của người tiếp nhận, và do vậy, vai trò của những nhà chuyên môn, nghệ nhân và giới truyền thông là hết sức quan trọng. Năng lực cảm thụ nghệ thuật có giá trị thúc đẩy năng lực cảm xúc, tư duy, nhờ vậy cá thể tự thân có thể phát triển năng lực học tập suốt đời - yếu tố then chốt trong quá trình xây dựng và phát triển vốn văn hóa cá nhân", PGS.TS Nguyễn Ngọc Thơ nói.

Mong chờ Chương trình mục tiêu quốc gia về phát triển văn hóa

Nghiên cứu về định hướng giáo dục VHNT dân tộc ít người trong nhà trường tại các địa phương ở Việt Nam, PGS.TS Huỳnh Quốc Thắng (Trường ĐH KHXH&NV - ĐH Quốc gia TP.HCM) bày tỏ: Nhìn trên tổng thể, giáo dục VHNT trong nhà trường sẽ ngày càng được quan tâm đẩy mạnh trên quy mô toàn quốc nói chung và ở từng địa phương nói riêng. "Giáo dục VHNT dân tộc ít người ngoài nhà trường mang tính chất giáo dục xã hội, do vậy bên cạnh vai trò chủ đạo của Nhà nước, nó còn được quyết định bởi tính chất "xã hội hóa" cao hơn so với giáo dục trong nhà trường... Việc bảo tồn và phát huy văn hóa dân tộc không chỉ là trách nhiệm của Chính phủ mà còn là trách nhiệm chung của toàn xã hội", PGS.TS Huỳnh Quốc Thắng nhấn mạnh.

Ông Thắng minh chứng, trong Tờ trình *Quyết định chủ trương đầu tư Chương trình mục tiêu quốc gia về phát triển văn hóa giai đoạn 2025-2035* của Chính phủ đã có nội dung đề ra các chỉ tiêu cụ thể: "80% cơ sở giáo dục trên toàn quốc có đủ hệ thống phòng học cho các môn Âm nhạc, Mỹ thuật, Nghệ thuật, phòng tổ chức hoạt động trải nghiệm văn hóa địa phương…" và "100% học sinh, học viên, sinh viên trong hệ thống giáo dục quốc dân được tiếp cận, tham gia hiệu quả, thường xuyên các hoạt động giáo dục nghệ thuật, giáo dục di sản văn hóa".

Theo TS Trương Thông Tuấn, để đưa hoạt động VHNT vào trong học đường mà trước hết là loại hình âm nhạc và múa dân tộc, nhà trường cần phối hợp với ngành văn hóa địa phương để thành lập, khôi phục đội cồng chiêng, CLB múa hát dân tộc; tổ chức truyền dạy thường xuyên, có bài bản, nhằm đào tạo lớp trẻ hiểu biết và có khả năng sáng tạo VHNT truyền thống của dân tộc mình.

Còn TS Đỗ Tường Hiệp, Phó Giám đốc Sở GD&ĐT tỉnh Đắk Lắk lại cho rằng, mỗi nhà trường phải xác định được hệ giá trị văn hóa cốt lõi, đặc trưng để xây dựng và phát triển trở thành hệ giá trị xuyên suốt. Đồng thời, phát huy truyền thống văn hóa tích cực ở địa phương để tạo ra một môi trường văn hóa lành mạnh, an toàn, thân thiện. "Tận dụng sự ủng hộ của các nghệ sĩ, nghệ nhân trong biên soạn tài liệu giáo dục địa phương, trong dạy học các môn âm nhạc, mỹ thuật và giáo dục di sản. Tạo điều kiện cho học sinh được tham quan, học tập tại bảo tàng, di tích lịch sử, cung cấp các nguồn tư liệu để giáo viên có cơ hội được tiếp cận và sử dụng trong giảng dạy có hiệu quả", TS Hiệp bày tỏ.■

Tổ chức Ngày hội Văn hóa các dân tộc Việt Nam tại Quảng Trị

Từ ngày 7-10.9 tới, Bộ VHTTDL và UBND tỉnh Quảng Trị chủ trì, phối hợp với các Bộ, Ban, ngành Trung ương và các địa phương tổ chức Ngày hội Văn hóa các dân tộc Việt Nam năm 2024 tại Quảng Trị.

Ngày hội có sự tham gia của 17 tỉnh, thành phố, gồm: Bắc Giang, Đà Nẵng, Đắk Lắk, Đắk Nông, Kon Tum, Lâm Đồng, Lạng Sơn, Nghệ An, Quảng Bình, Quảng Nam, Quảng Ngãi, Gia Lai, Sơn La, Thanh Hóa, Thừa Thiên Huế, Vĩnh Phúc và Quảng Trị. Đây là hoạt động có ý nghĩa nhằm tôn vinh, giữ gìn và phát huy những giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp của các dân tộc thiểu số trong nền văn hóa thống nhất, đa dạng của cộng đồng 54 dân tộc Việt Nam.

Qua đó, các địa phương có dịp giao lưu, học hỏi, trao đổi kinh nghiệm, góp phần nâng cao nhận thức, ý thức trong việc giữ gìn bản sắc văn hóa dân tộc, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc; đồng thời nâng cao ý thức, trách nhiệm của các cấp, các ngành và mọi tầng lớp nhân dân trong công tác bảo tồn, phát huy bản sắc văn hóa tộc người.

Trong khuôn khổ Ngày hội sẽ diễn ra nhiều hoạt động hấp dẫn như: Liên hoan văn nghệ quần chúng; Trình diễn trang phục dân tộc; Trình diễn, giới thiệu trích đoạn lễ hội, nghi thức sinh hoạt văn hóa; Trưng bày, giới thiệu, quảng bá văn hóa địa phương; Trưng bày, chế biến và giới thiệu ẩm thực dân tộc; Trưng bày ảnh *Các dân tộc thiểu số Việt Nam đồng hành cùng sự phát triển của đất nước*; Triển lãm *Sắc màu văn hóa các dân tộc Việt Nam*...

Ngày hội Văn hóa các dân tộc Việt Nam năm 2024 tại Quảng Trị có sự tham gia của 17 tỉnh, thành phố **Ảnh minh họa: KHÁNH TÂM**

Bộ VHTTDL yêu cầu các nội dung hoạt động của Ngày hội được tổ chức trang trọng, thiết thực, hiệu quả, tiết kiệm, không phô trương, lãng phí, tạo không khí vui tươi, phấn khởi, an toàn gắn với các sự kiện chính trị, văn hóa của đất nước, của khu vực và địa phương. Đảm bảo tính thống nhất, khoa học, linh hoạt trong công tác chỉ đạo giữa Bộ VHTTDL, UBND tỉnh Quảng Trị và các tỉnh, thành phố tham gia Ngày hội... Chú trọng tuyên truyền rộng rãi các hoạt động trước, trong và sau thời gian diễn ra sự kiện để thu hút công chúng, du khách đến xem, cổ vũ, động viên các nghệ nhân, diễn viên, VĐV, cộng đồng dân tộc thiểu số làm du lịch và trực tiếp tham gia, trải nghiệm các hoạt động giao lưu văn hóa, văn nghệ, thể thao tại Ngày hội. **QUỲNH VY**

Chuyện những người "hái lá mùng năm"

● KHÁNH CHI

Dịp Tết Đoan Ngọ (5.5 âm lịch), khắp các chợ lớn nhỏ ở Quảng Nam, đi đâu cũng ngào ngạt mùi thơm của các loại "lá mùng năm" (lá lao) từ đảo Cù Lao Chàm. Như một tập tục dân gian, ai đến chợ cũng mua một vài bó lá tươi hoặc khô về nấu nước uống thanh lọc cơ thể hoặc chữa một số bệnh như ho, cảm sốt, đau bụng…

Ông Vinh vào rừng thu hoạch lá

Công đoạn sơ chế cũng đòi hỏi phải có kinh nghiệm, lá cây được bằm nhỏ, phơi khô chừng 3 nắng, những loại thân hoặc rễ thì phơi lâu hơn (ảnh: HỒNG VIỆT)

"Lá mùng năm" bán ở chợ Hội An dịp Tết Đoan Ngọ

Nửa thế kỷ "hái lá mùng năm"

"Nước lá" là biệt danh mà người dân Cù Lao Chàm đặt cho ông Nguyễn Vinh (67 tuổi), người gìn giữ rất nhiều tri thức bản địa về các loại lá rừng. Một ngày làm việc của ông Vinh bắt đầu từ khoảng 5 giờ sáng, với đồ nghề mang theo khá đơn giản, chỉ có cây rựa, bao tời, cây ba cháng, cuốc hoặc xà beng… Khởi hành từ Bãi Ông đến Eo Gió, ông men theo con đường mòn mà dân Cù Lao hay gọi là "đường lá lao" để lên núi tìm lá rừng. Con đường ngoằn ngoèo dù không có định vị, sơ đồ chỉ dẫn, nhưng hơn 50 năm đi về, ông Vinh đã thuộc nằm lòng những địa danh dân gian lưu truyền như Hang Lờm, Hòn Sẹo, dốc Ông Bòa, khe nước Nhĩ, Mũi Đông, Hòn Nhàn, Khe Trôi…

Ông Vinh "nước lá" cho biết đã theo chân cha đi hái lá trên con đường này từ khi mới 15 tuổi. Thuở ấy còn chưa có đường nhựa quanh núi, hai cha con đi theo chỉ dẫn mà những già làng trên đảo đã đi. Miết thành quen, góc nào, khu nào có loại lá gì, ông đều nhớ tên, nhớ vị trí như in trong não...

Qua khảo sát của Trung tâm Quản lý bảo tồn di sản văn hóa Hội An, hiện người dân ở Cù Lao Chàm sử dụng khoảng 80 loại cây lá rừng để tạo nên đặc sản "lá mùng năm". Bà con tin rằng lá phải được hãm bằng nước giếng Chăm ở xóm Cấm thì uống mới ngon, mới có tác dụng giải nhiệt, tăng đề kháng. Một món nước bổ dưỡng phải đủ 20-25 vị lá rừng, trong đó có những loại đặc trưng như bồ đề núi, quế hương, chè vằng, ngũ da bì, bù gia, bướm bạc, dủ dẻ, hà thủ ô, bời lời, ổi tàu, sâm núi, riềng núi... Hương vị nước thơm ngọt, đậm đà, uống vào giúp ngủ ngon, mát gan, giải độc nên trở thành đặc sản nức tiếng mà du khách nào đến với xứ đảo cũng tìm mua bằng được.

Khi du lịch phát triển, du khách đến đảo nhiều hơn, từ chỗ chỉ để dành uống vào dịp Tết Đoan Ngọ, dùng trong gia đình, "lá mùng năm" đã trở thành sản vật bản địa, được thu hái quanh năm để phơi khô, bán cho khách mang về làm quà.

Ông Nguyễn Từ, một cao niên ở Bãi Làng kể, từ đời ông nội ông đã có nhiều người theo nghề hái lá, tuy phải vào rừng sâu núi thẳm, nhưng khi có kinh nghiệm thì cũng tương đối dễ dàng và cho thu nhập khá. Tuy nhiên, rất ít người trẻ theo nghề này và hiện ở Cù Lao Chàm chỉ còn một nhóm khoảng chừng 10 người chuyên hái lá rừng. Nhiều người đã ở tuổi "xưa nay hiếm" cũng vẫn theo nghề như vợ chồng ông Trần Dâng (76 tuổi, Bãi Làng); ông Lê Duy Mãi (75 tuổi, Bãi Làng); bà Nguyễn Thị Đi (76 tuổi, Bãi Hương)…

Giữ gìn tri thức bản địa

Theo Trung tâm Quản lý bảo tồn di sản văn hóa Hội An, từ năm 2000 trở lại đây, những kinh nghiệm, tri thức dân gian của cư dân trong việc thu hái và sử dụng cây lá ở Cù Lao Chàm đã được đúc kết, lưu truyền và trở thành nghề, vì sản phẩm "lá mùng năm" đã bắt đầu được tiêu thụ rộng rãi. Đây được xem là một trong những loại hình di sản văn hóa phi vật thể đặc trưng ở xứ đảo, góp phần làm phong phú, đa dạng di sản văn hóa của Khu Dự trữ sinh quyển thế giới.

Trong quá trình thực hành nghề, người dân kiêng không đi rừng đốn lá vào "ngày sóc, ngày vọng" (rằm và mồng một). Những người hiếm hoi còn theo nghề trên đảo Cù Lao Chàm như ông Vinh "nước lá" luôn tâm niệm hái phải biết đủ, phải biết nuôi dưỡng, bảo tồn thì mới giữ được nguồn lá rừng quý hiếm cho đời sau. Mỗi loại lá lại có cách thu hái riêng để cây còn tiếp tục đâm chồi, sinh sôi, nảy nở, chứ nếu cứ theo kiểu chặt ngang gốc, "tận thu" lá thì tài nguyên sẽ cạn kiệt rất nhanh. Tri thức dân gian làm nghề được người dân Cù Lao Chàm giữ gìn và lưu truyền theo cách thức bền bỉ như thế.

Ông Vinh cho biết, nguyên tắc bất di bất dịch từ đời các cụ truyền lại là hái xoay vòng, nay hái khu vực này, mai chuyển sang nơi khác, gặp cây hư hỏng, "đau ốm" thì phải tìm cách dựng, trồng lại, đánh dấu để ghi nhớ hiện trạng từng loại cây như lời chỉ dẫn cho những người hái sau. Người có kinh nghiệm sẽ biết vị trí phân bổ của từng loại cây, cần đốn trong thời gian nào để đảm bảo chất lượng. Khi đốn phải giữ lại gốc và nhánh còn nhỏ, có như vậy cây mới có đủ thời gian sinh trưởng, lá kết tinh đủ dược tính.

Trong tiết học ngoại khóa của các trường học trên đảo cũng mời những người có kinh nghiệm như ông Vinh đến để hướng dẫn cho học sinh kiến thức về "lá mùng năm", công dụng, cách phân biệt, nhận diện trực quan các loại cây rừng có tác dụng chữa bệnh…

Tuy không còn nhiều người trẻ trên đảo mặn mà với nghề hái lá lao nhưng những người làm nghề lớn tuổi vẫn tin rằng việc truyền tải kinh nghiệm, kiến thức về các loại đặc sản địa phương cho lớp trẻ cũng là cách để bảo tồn di sản. "Các bạn trẻ sẽ có cách làm khác, sáng tạo hơn và đã có những bước đi đầu tiên để đưa lá lao, rau rừng Cù Lao Chàm thành thương hiệu, gắn với địa danh vươn ra thị trường lớn hơn. Hy vọng họ có thể nghiên cứu thành công những loại dược liệu sạch, xanh, thân thiện với môi trường…", ông Vinh chia sẻ. ■

Hà Nội tổ chức Hội nghị tuyên truyền công tác phòng, chống bạo lực gia đình

Vào ngày 18.6 tới đây, Sở VHTT Hà Nội sẽ tổ chức Hội nghị tuyên truyền công tác phòng, chống bạo lực gia đình nhằm hưởng ứng Tháng hành động quốc gia về phòng, chống bạo lực gia đình năm 2024. Hội nghị được tổ chức với các nội dung như: Tuyên truyền, phổ biến Luật Phòng, chống bạo lực gia đình số 13/2022/QH15 được Quốc hội khóa XV thông qua tại kỳ họp thứ 4 ngày 14.11.2022, Nghị định số 76/2023/NĐ-CP ngày 1.11.2023 của Chính phủ quy định chi tiết một số điều của Luật Phòng, chống bạo lực gia đình; thông tin kiến thức pháp luật về phòng, chống bạo lực gia đình; bình đẳng giới và quy định của pháp luật có liên quan; quyền và trách nhiệm của người bị bạo lực gia đình, thành viên khác trong gia đình. Đặc biệt, các kỹ năng ứng xử trong gia đình, tổ chức đời sống gia đình, xây dựng gia đình hạnh phúc, xử lý khi xảy ra hành vi bạo lực gia đình, chăm sóc người bị bạo lực… sẽ được chú trọng tuyên truyền.

ĐỨC HIẾU

TIN THỂ THAO

10 cơ thủ Việt Nam dự World Cup Thổ Nhĩ Kỳ

Tại giải Billiards Carom 3 băng World Cup Ankara diễn ra tại Thổ Nhĩ Kỳ đến ngày 15.6, đội tuyển Việt Nam có 10 cơ thủ tham dự. Đáng chú ý, Trần Quyết Chiến đang đứng hạng 2 thế giới và Bao Phương Vinh hạng 12 thế giới được vào thẳng vòng chính, 8 cơ thủ còn lại là Lê Hoàng Kim, Nguyễn Đình Luân, Đoàn Minh Kiệt, Nguyễn Trương Minh Trọng, Lê Thành Tiến, Thón Viết Hoàng Minh, Chiêm Hồng Thái và Trần Thanh Lực sẽ phải thi đấu ở vòng loại.

Sau khi mất cơ hội vươn lên đứng số 1 thế giới ở World Cup TP.HCM hồi cuối tháng 5, Quyết Chiến đang nuôi hy vọng lên đỉnh thế giới ở giải đấu tại Thổ Nhĩ Kỳ. Quyết Chiến hiện đứng hạng 2 thế giới, chỉ kém cơ thủ số 1 thế giới Kim Jun Tae (Hàn Quốc) đúng 1 điểm.

L.H

Anh Tuấn, Diệu Khánh vô địch nội dung đơn

Giải bóng bàn VĐQG Báo Nhân Dân 2024 vừa kết thúc tại nhà thi đấu TP Nha Trang (Khánh Hòa) đã xác định chủ nhân của 2 chức vô địch đơn nam và đơn nữ.

Theo đó, tay vợt Nguyễn Anh Tú (Hà Nội) đã vượt qua Nguyễn Đức Tuân (Hải Dương) 4-0 trong trận chung kết để bảo vệ thành công chức vô địch đơn nam. Trong khi đó, Nguyễn Khoa Diệu Khánh đã đánh bại người đồng đội tại TP.HCM là Nguyễn Bạch Thanh Thư 4-2 trong trận chung kết đơn nữ để vô địch.

H.L

Trịnh Văn Vinh chuẩn bị cho Olympic

Đô cử Trịnh Văn Vinh cùng các đồng đội ở đội tuyển cử tạ Việt Nam đang có chuyến tập huấn kéo dài 40 ngày tại Nam Ninh (Trung Quốc). Mục tiêu mà ban huấn luyện đặt ra cho Văn Vinh trong chuyến tập huấn này là có sự chuẩn bị chuyên môn tốt nhất cũng như một tinh thần mạnh mẽ, sẵn sàng tranh tài Olympic Paris 2024.

Văn Vinh là VĐV duy nhất của cử tạ Việt Nam có suất dự Thế vận hội mùa hè năm nay.

V.H

Tuyển bóng chuyền nam xếp hạng 6 giải châu Á

Kết thúc những ngày tranh tài Cúp bóng chuyền châu Á - AVC Challenge Cup 2024 diễn ra ở Bahrain, đội tuyển bóng chuyền nam Việt Nam xếp hạng 6 chung cuộc sau khi để thua 1-3 trước đối thủ mạnh hơn là Trung Quốc trong trận tranh hạng 5.

Tại giải đấu này, tuyển Việt Nam kết thúc vòng bảng với vị trí thứ hai sau khi thắng Đài Bắc Trung Hoa 3-0 và thua Australia 0-3. Tại tứ kết, đội để thua đáng tiếc 2-3 trước Pakistan, sau đó thắng chủ nhà Bahrain 3-1 ở trận đấu đầu tiên vòng tranh hạng từ 5 đến 8.

B.A

Dù không còn nắm quyền tự quyết nhưng chắc chắn tuyển Việt Nam sẽ thi đấu hết sức trong chuyến làm khách trước Iraq **Ảnh: VFF**

Không bao giờ **từ bỏ**

● **NGỌC LÝ**

Đội tuyển Việt Nam sẽ đá trận cuối bảng F Vòng loại thứ hai World Cup 2026 khu vực châu Á với đội tuyển Iraq vào lúc 1 giờ sáng ngày 12.6. Đây là trận đấu được dự báo khó khăn cho thầy trò HLV Kim Sang-sik khi họ phải thi đấu trên sân của đội bóng mạnh nhất bảng.

Cùng với đó, tuyển Việt Nam đã không còn nắm quyền tự quyết cho cơ hội đi tiếp ở bảng đấu này. Thế nhưng, chắc chắn "Những chiến binh sao vàng" sẽ không từ bỏ mục tiêu, họ sẽ thi đấu hết sức trước Iraq và mong chờ điều may mắn sẽ đến để lần thứ hai góp mặt tại vòng loại cuối World Cup.

Con tim đã vui trở lại

Trận thắng Philippines có ý nghĩa cực kỳ quan trọng với tuyển Việt Nam vào thời điểm hiện nay. Đầu tiên, chiến thắng này đã chấm dứt chuỗi trận không tốt khi tuyển Việt Nam đã thua đến 9 trong tổng số 10 trận gần nhất. Theo tính toán Football Ranking, tuyển Việt Nam được cộng thêm 10,38 điểm trên bảng xếp hạng FIFA sau trận thắng Philippines. Điều này giúp tuyển Việt Nam có thể tăng 2 bậc, lên thứ hạng 113 thế giới. "Những chiến binh sao vàng" sẽ được cộng thêm khá nhiều điểm nếu đạt được kết quả tốt trước Iraq, đội bóng đang xếp hạng 58 thế giới.

Chiến thắng trước Philippines đã giúp ngày ra mắt của tân HLV Kim Sang-sik thêm phần trọn vẹn và nhiều niềm vui, đó là sự khởi đầu cần thiết với HLV người Hàn Quốc cho những thử thách sắp tới, đó là trận đấu trước đối thủ mạnh hơn Iraq, đặc biệt mục tiêu sẽ mang lại áp lực rất lớn cho ông là ASEAN Cup vào cuối năm. Sự khởi đầu hoàn hảo tại Mỹ Đình đã mang lại niềm tin rất lớn, một khí thế mới cho "Những chiến binh sao vàng" dưới triều đại mới. Dù vẫn còn chệch choạc, nhiều điểm yếu bị bộc lộ nhưng tin rằng theo thời gian, HLV Kim Sang-sik sẽ giúp các học trò tốt hơn, hoàn thiện hơn để vận hành lối chơi và triết lý mới.

Trận thắng này không chỉ mở ra cơ hội đi tiếp vào vòng loại cuối mà còn mang đến niềm tin rất lớn cho người hâm mộ. Đã rất lâu rồi tuyển Việt Nam mới lại thắng trận và cái cách đội làm điều đó đã mang lại rất nhiều cung bậc cảm xúc cho người xem. Từ hồi hộp, mong đợi khi đội bế tắc trong hiệp 1 đến lo lắng khi bị dẫn bàn trước, sau đó là cảm giác vui sướng, phấn khởi khi Tiến Linh giúp đội nhà vượt lên. Nhưng rồi lo âu ập đến khi đội nhà bị gỡ hòa 2-2 và cuối cùng là vỡ òa khi Tuấn Hải ghi bàn quyết định.

Dù chỉ là một trận thắng bình thường trước một đối thủ yếu hơn nhưng đã mang lại niềm vui cho hàng triệu người hâm mộ, bởi lâu lắm rồi họ mới có được cảm giác đó và những CĐV có mặt trên sân Mỹ Đình hôm ấy là những người may mắn nhất. Cũng đã lâu lắm người ta mới thấy hình ảnh các lãnh đạo Đảng và Nhà nước xuống sân bắt tay, chúc mừng các cầu thủ cùng ban huấn luyện sau trận. Đã lâu rồi người ta mới thấy các thành viên tuyển Việt Nam đi vòng sân, chia vui và cảm ơn người hâm mộ khi tan trận. Và cũng rất lâu rồi họ mới lại thực hiện màn vỗ tay Viking ăn mừng quen thuộc trước khán giả.

Còn nước, còn tát

Bàn thắng "quý hơn vàng" của Tuấn Hải ở những phút bù giờ đã níu lại hy vọng đi tiếp cho tuyển Việt Nam tại vòng loại World Cup 2026. Sau 5 năm trận, tuyển Việt Nam có được 6 điểm, xếp thứ ba bảng F nhưng chỉ còn cách vị trí thứ hai đủ điều kiện đi tiếp của Indonesia 1 điểm. Cả hai đội đều đang có hiệu số bàn thắng bại là -2. Do Iraq (15 điểm) đã chắc suất và Philippines (1 điểm) đã bị loại nên tấm vé đi tiếp còn lại ở bảng này chỉ là cuộc cạnh tranh giữa Việt Nam và Indonesia.

Ở lượt trận cuối, tuyển Việt Nam làm khách trên sân Iraq, trong khi Indonesia tiếp Philippines trên sân nhà. Thầy trò HLV Kim Sang-sik sẽ đi tiếp nếu thắng Iraq và Indonesia không thể giành 3 điểm trước Philippines. Khi đó, tuyển Việt Nam sẽ có 9 điểm sau 6 trận đấu, trong khi Indonesia chỉ có tối đa 8 điểm khi vòng bảng khép lại. Tuyển Việt Nam cũng sẽ đi tiếp nếu hòa Iraq trong khi Indonesia thua Philippines. Khi đó, hai đội cùng có 7 điểm nhưng Việt Nam chắc chắn đứng trên nhờ hiệu số bàn thắng bại tốt hơn. Tuyển Việt Nam chắc chắn bị loại nếu thua Iraq hoặc Indonesia thắng Philippines. Trong trường hợp hòa Iraq, thầy trò HLV Kim Sang-sik vẫn bị loại nếu Indonesia chia điểm với Philippines.

Do trận Việt Nam - Iraq (1h ngày 12.6) diễn ra muộn hơn 5 tiếng rưỡi nên kết quả trận Indonesia - Philippines (lúc 19h30 ngày 11.6) sẽ ảnh hưởng rất nhiều đến tâm lý thi đấu của các học trò HLV Kim Sang-sik. Nếu Indonesia không thắng thì sẽ giúp tinh thần các cầu thủ Việt Nam lên rất cao để đá với Iraq và ngược lại.

Có thể thấy, "Những chiến binh sao vàng" đã không còn quyền tự quyết, cơ hội tái hiện lịch sử - lọt vào vòng loại cuối World Cup là không nhiều. Tuyển Indonesia đang là những người làm chủ cuộc chơi và họ sẽ quyết tâm lần đầu tiên trong lịch sử giành quyền vào vòng loại cuối World Cup. Nhưng người hâm mộ vẫn hy vọng tuyển Philippines sẽ làm nên điều bất ngờ, đúng như lời hứa sẽ thi đấu hết sức của HLV Tom Saintfiet trong buổi họp báo sau trận đấu trên sân Mỹ Đình.

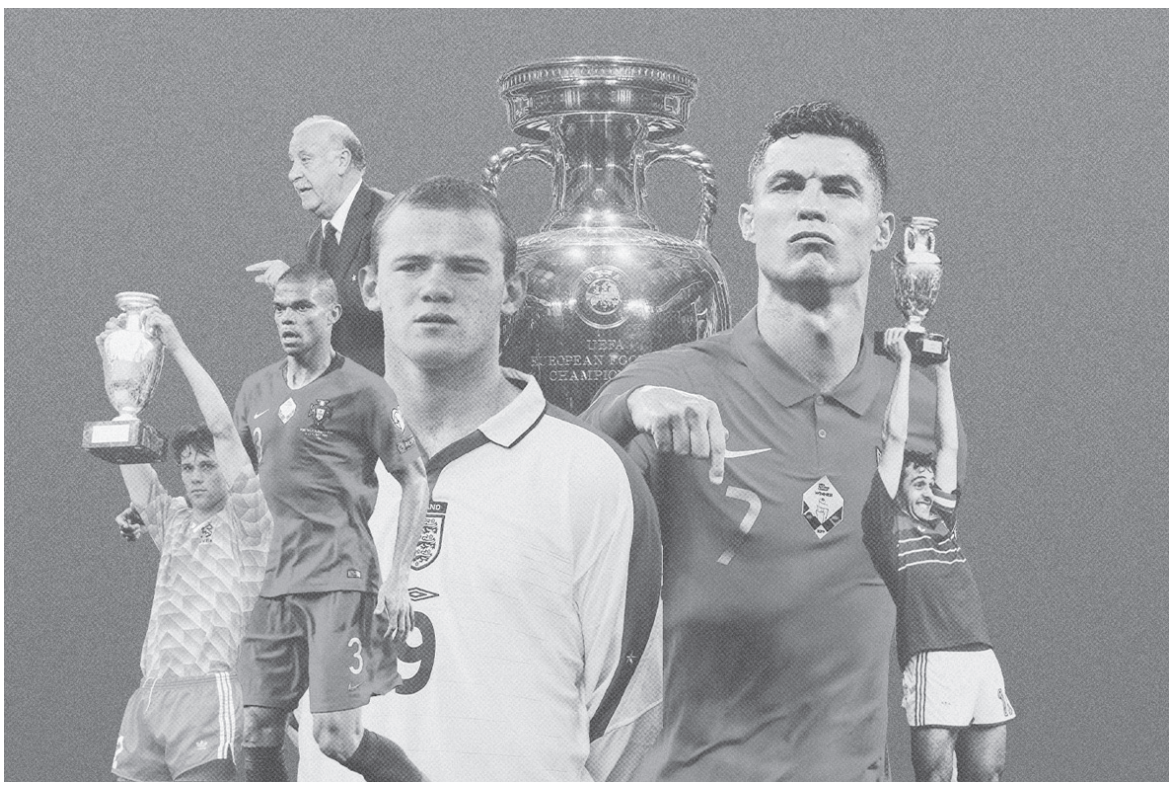
Nhưng điều quan trọng nhất là dù kết quả trận Indonesia - Philippines như thế nào thì Quang Hải cùng các đồng đội phải luôn giữ được tinh thần, tập trung và dốc hết sức mình để có kết quả tốt trước Iraq. Sẽ là thử thách lớn cho thầy trò HLV Kim Sang-sik khi đá trên sân Iraq nhưng khi niềm tin đã trở lại, sự hưng phấn đang lên cao cùng tinh thần thi đấu không từ bỏ, hy vọng "Những chiến binh sao vàng" sẽ làm nên điều bất ngờ.■

EURO 2024:

Thủơ sơ khai và **những điều chỉnh mang tính cách mạng**

● **NGỌC TRUNG**

Gần một tuần nữa, vào lúc 2h ngày 15.6 (theo giờ Việt Nam), vòng chung kết EURO 2024 sẽ khởi tranh bằng trận đấu giữa tuyển Đức và Scotland. Khi các đội đang gấp rút gút danh sách và lên đường cũng là thời điểm thích hợp để tìm hiểu về giải bóng đá hấp dẫn thứ hai hành tinh ở cấp đội tuyển quốc gia (ĐTQG) này.

Gần một tuần nữa, vòng chung kết EURO 2024 sẽ khởi tranh

Vòng chung kết EURO đầu tiên diễn ra vào năm 1960, cách nay 64 năm. Trận đấu đầu tiên là cuộc chạm trán giữa chủ nhà Pháp và Nam Tư (cũ). Trận đấu chứng kiến Những chú gà trống Gaulois để thua với tỉ số 4-5. Tính đến nay, đây vẫn là trận đấu có nhiều bàn thắng nhất lịch sử vòng chung kết giải vô địch bóng đá châu Âu. Thể thức thi đấu các kỳ EURO trong những năm đầu, ở thập niên 1960 và 1970, rất sơ khai. Vòng chung kết chỉ có 4 đội tham dự, chia làm 2 cặp thi đấu loại trực tiếp. Sau khi vượt qua chủ nhà Pháp tại bán kết, Nam Tư để thua Liên Xô (cũ) của thủ thành huyền thoại Lev Yashin trong trận chung kết. Liên Xô trở thành đội bóng đầu tiên vô địch châu Âu.

Các đội khác đăng quang trong giai đoạn vòng chung kết chỉ có 4 đội là Tây Ban Nha (1964), Italia (1968), Tây Đức (1972) và Tiệp Khắc (1976). Trận chung kết năm 1976 cũng là trận đấu đầu tiên sử dụng loạt đá luân lưu để phân định thắng thua. Ở lượt đá quyết định, Antonin Panenka khắc tên mình vào lịch sử bóng đá không chỉ vì thực hiện thành công cú sút mà còn ở cách sút. Thay vì dứt điểm thật lực để đánh bại thủ môn đối phương, trong khoảnh khắc cân não ấy, tiền vệ của đội tuyển Tiệp Khắc khiến tất cả ngỡ ngàng khi đánh lừa thủ môn đối phương bằng pha sục bóng vào giữa khung thành. Cách đá 11m này về sau được nhiều cầu thủ làm theo và được đặt luôn là "sút kiểu Panenka".

Từ năm 1980, quy mô số đội tại vòng chung kết EURO tăng lên gấp đôi. 8 đội chia làm hai bảng thi đấu vòng tròn 1 lượt tính điểm, 2 đội dẫn đầu giành vé vào bán kết. Giải đấu này chứng kiến Tây Đức trở thành đội đầu tiên 2 lần vô địch châu Âu. 4 năm sau, vòng chung kết bóng đá châu Âu chứng kiến huyền thoại Michel Platini thể hiện màn trình diễn cá nhân xuất sắc nhất lịch sử giải đấu này. 9 bàn thắng, bao gồm 2 cú hat-trick của Platini đã đưa tuyển Pháp đến chức vô địch EURO đầu tiên trong lịch sử. Đến giải đấu năm 1988, Hà Lan đăng quang sau khi đánh bại Liên Xô trong trận chung kết. Bàn thắng quyết định được ghi do công chân sút lừng danh Marco van Basten, với cú vô-lê một chạm ở góc rất hẹp. Tuyệt phẩm của Van Basten cũng được đánh giá là một trong những bàn thắng đẹp nhất lịch sử túc cầu.

Từ EURO 1992, bóng đá trải qua biến chuyển lớn khi luật cấm thủ môn bắt bóng nếu đồng đội chuyền về. Đây là điều chỉnh mang tính cách mạng vì trận đấu trở nên tốc độ và hấp dẫn hơn. Cá nhân thủ môn cũng phải sử dụng chân hiệu quả hơn. Đơn cử như Đan Mạch, đội lên ngôi vô địch ở giải đấu này sở hữu trong khung thành một trong những "người gác đền" không chỉ giỏi bắt bóng mà còn chơi chân rất tốt là Peter Schmeichel. Một chi tiết thú vị khác, "Những chú lính chì" không hề có vé dự vòng chung kết EURO và chỉ được "vớt" để thay thế Nam Tư (cũ). Đến EURO 1996, đội tuyển Đức giành chức vô địch châu Âu lần thứ ba, khẳng định sự thống trị của bóng đá nước này trên lục địa già trong thế kỷ XX.

Những năm 2000 lại là kỷ nguyên của bàn thắng. Ba kỳ EURO trong thập niên này đều nằm trong top 4 vòng chung kết có tỷ lệ bàn thắng cao nhất lịch sử. Tuyển Pháp đăng quang EURO 2000 nhờ bàn thắng vàng của David Trezeguet. Hy Lạp tạo nên bất ngờ lớn nhất lịch sử giải đấu khi đăng quang trên đất Bồ Đào Nha 4 năm sau. Đáng nói, đoàn quân đến từ xứ sở thần thoại này còn 2 lần đánh bại đội chủ nhà, vốn được đánh giá rất cao về chất lượng đội hình. Trong đó có sự ra mắt của Cristiano Ronaldo. EURO 2008 lại đánh dấu sự lên ngôi của đội tuyển Tây Ban Nha với lối chơi tiqui-taca lẫy lừng. La Roja tiến đến chức vô địch bằng lối chơi bật nhả ma mị và tấn công đẹp mắt. Đội bóng này sẽ còn trở thành đội bóng đầu tiên bảo vệ thành công chức vô địch châu Âu tại kỳ EURO 4 năm sau, bằng một phiên bản tiqui-taca thực dụng hơn, hay còn được ví von là tiqui-tacanaccio.

Đến EURO 2016, Bồ Đào Nha trở thành tân vương của bóng đá châu Âu dù chỉ xếp thứ ba tại vòng bảng. Đây là giải đấu quy mô được mở rộng từ 16 lên 24 đội. Các đội chia làm 6 bảng, ngoài 12 đội đứng đầu các bảng, 4 đội thứ ba có thành tích tốt nhất cũng giành vé vào vòng 1/8. Và ở giải vô địch bóng đá châu Âu gần nhất, mang tên EURO 2020 nhưng diễn ra trong năm 2021 vì ảnh hưởng của đại dịch Covid-19. Giải đấu này cũng không có quốc gia đăng cai. Nhằm kỷ niệm 60 năm ngày ra đời, giải đấu được tổ chức trên nhiều quốc gia. VAR cũng lần đầu tiên được áp dụng. Và Italia lần thứ hai đăng quang, sau khi đánh bại tuyển Anh trong trận chung kết.

Đối với "Tam sư" vô địch châu Âu còn khó hơn thế giới, vì quê hương của bóng đá đã đăng quang tại World Cup nhưng chưa từng lên ngôi tại EURO, cho dù đã có 10 đội vô địch sau 17 lần tổ chức. Hai đội giàu thành tích nhất là Tây Ban Nhà và Đức (tính cả Tây Đức), mỗi đội 3 lần vô địch. Xếp sau là Italia và Pháp (2), những đội đăng quang 1 lần là Liên Xô, Tiệp Khắc, Hà Lan, Đan Mạch, Hy Lạp và Bồ Đào Nha. ■

Những kỷ lục "theo đuổi" Ronaldo

Cristiano Ronaldo là biểu tượng sống của EURO. Ở tuổi 39, CR7 vẫn có tên trong danh sách triệu tập của đội tuyển Bồ Đào Nha để tham dự EURO 2024. Không chỉ vậy, Ronaldo vẫn là chân sút khả dĩ nhất của các nhà vô địch năm 2016. Mùa giải vừa qua tại Saudi Arabia, Ronaldo vẫn ghi tới 50 bàn thắng sau 51 trận trên mọi đấu trường, bao gồm kỷ lục ghi 35 bàn sau 31 lần ra sân tại giải vô địch quốc gia Saudi Pro League. Sau khi phá kỷ lục ghi bàn trong một mùa ở Saudi Pro League, siêu sao người Bồ Đào Nha còn tếu táo rằng: "Tôi không đuổi theo kỷ lục, mà kỷ lục theo đuổi tôi". Ở giải đấu trước mắt trên đất Đức, hứa hẹn sẽ có không ít kỷ lục "theo đuổi" CR7.

Đầu tiên, EURO 2024 là lần thứ sáu Ronaldo tham dự vòng chung kết giải vô địch bóng đá châu Âu, tự phá kỷ lục của bản thân. Lần đầu xuất hiện của Ronaldo tại EURO là giải đấu năm 2004 được tổ chức trên sân nhà. Từ đó đến nay, tròn 20 năm đã trôi qua. Siêu sao người Bồ Đào Nha liên tiếp góp mặt tại các kỳ 2004, 2008, 2012, 2016 và 2020. Xuyên suốt lịch sử, ngoại trừ CR7, cầu thủ tham dự nhiều nhất cũng "chỉ" được 4 kỳ EURO. Điều đó cho thấy sự bền bỉ đến khó tin của Ronaldo.

Và như đã đề cập, tiền đạo này cũng giữ kỷ lục thi đấu nhiều trận nhất (25 trận), ghi nhiều bàn thắng nhất (14). Nếu tính cả vòng loại, Ronaldo vẫn dẫn đầu về số lần ra sân (64) và số bàn thắng (50). Trong đó, thành tích ghi bàn của CR7 cao gấp đôi người xếp thứ hai. Đó là Zlatan Ibrahimovic (25 bàn). Nếu có một cái tên khiến Ronaldo phải nể nang tại EURO thì phải nhắc đến Michel Platini, người xếp thứ hai trong danh sách ghi bàn mọi thời đại của giải vô địch bóng đá châu Âu với 9 bàn thắng. Điều đáng nói, cả 9 bàn của Platini đều được ghi trong một vòng chung kết.

Hướng tới giải đấu trên đất Đức, Ronaldo cũng có cơ hội để chinh phục thêm vài kỷ lục nữa tại EURO. Có thể kể đến kỷ lục cầu thủ lớn tuổi nhất ghi bàn (Ivica Vastic, tuyển Áo, 38 tuổi 257 ngày); cầu thủ lớn tuổi nhất ghi bàn ở trận chung kết (Leonardo Bonucci, Italia, 34 tuổi 71 ngày); hay cầu thủ lớn tuổi nhất vô địch (Arnold Muhren, Hà Lan, 37 tuổi 23 ngày. **KHẢI HƯNG**

● Tổng Biên tập: **NGUYỄN ANH VŨ**
● Phó Tổng Biên tập: **PHAN THANH NAM - NGUYỄN VĂN MƯỜI**
● **TÒA SOẠN - TRỊ SỰ VÀ PHÁT HÀNH:**
Số 33 ngõ 294/2 Kim Mã, Q. Ba Đình, Hà Nội - ĐT: 024.37265564 - E.mail: baovanhoa@fpt.vn
● **GPXB:** Số 370/GP-BTTTT ngày 05/7/2016 của Bộ Thông tin và Truyền thông

● **VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM:**
170 Nguyễn Đình Chiểu, P. Võ Thị Sáu, Q.3, TP.HCM - ĐT/FAX: 028. 38230890 - 39100922
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TỈNH KHÁNH HÒA:**
211 Thống Nhất, phường Phương Sài, TP Nha Trang, Khánh Hòa; ĐT: 0258. 3825008
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TP ĐÀ NẴNG:**
12 Trương Hán Siêu, Q. Sơn Trà, TP Đà Nẵng - ĐT: 0236. 3897798

● **Chế bản:** Báo Văn Hóa
● **In tại:** Cty CP In Công đoàn Việt Nam

GIÁ: 5.000đ

Hai tác phẩm của nhà nhiếp ảnh Việt Nam đoạt giải quốc tế

Nhà nhiếp ảnh Cao Kỳ Nhân đã có hai tác phẩm được trao giải thưởng ở hạng mục Food In The Field thuộc *giải Pink Lady Food Photographer of the Year* - giải thưởng chuyên về nghệ thuật ẩm thực dành cho các nhiếp ảnh gia chuyên nghiệp và nghiệp dư.

Tác phẩm *Sheep Farming Of The Cham People (Người Chăm chăn cừu)* được tác giả chụp tại huyện Bác Ái (Ninh Thuận), giành giải nhì hạng mục này. Tác phẩm *Hand Of Ripe Rice Season (Mùa lúa chín trong lòng tay)* được chụp tại huyện Mù Cang Chải (Yên Bái), đoạt giải "highly recommended" (được đề xuất cao). Các tác phẩm lọt vào vòng chung khảo được giới thiệu tại phòng triển lãm Mall Galleries, London (Anh).

V.OANH

Nhật Bản mở rộng thị trường cho sản phẩm văn hóa

Theo chính sách Cool Japan vừa mới sửa đổi, Nhật Bản muốn mở rộng thị trường nước ngoài cho các sản phẩm văn hóa. Nhật Bản đặt mục tiêu thúc đẩy tăng gấp 4 lần xuất khẩu truyện tranh, phim hoạt hình và trò chơi điện tử (anime, manga và video game) với kỳ vọng đạt được mức doanh thu tương đương với khoảng 118 tỉ euro trong vòng 10 năm (từ giờ cho đến năm 2033), nhằm bù đắp cho sự chựng lại của thị trường nội địa.

Lượng bán ra các loại truyện tranh, phim hoạt hình và trò chơi điện tử ở Nhật chỉ tăng có 2%/năm, so với mức 6% tại Mỹ và hơn 20% ở Trung Quốc.

P.M.N

NĂM 2024:

Đại học, kỳ thi "khắc nghiệt" nhất Trung Quốc

● **CHI MAI**

Kỳ thi Cao khảo - kỳ thi tuyển sinh đại học ở Trung Quốc năm nay được đánh giá là "khó nhất trong lịch sử" vì đây là năm đầu tiên số lượng thí sinh tham gia kỳ thi này vượt mốc 13,42 triệu và đề thi cũng khó khăn hơn trước.

Kỳ thi Cao khảo từ lâu được mệnh danh là kỳ thi khắc nghiệt bậc nhất thế giới. Để chuẩn bị cho kỳ thi, nhiều em phải ôn đến kiệt sức. Thậm chí, nhiều trường học còn bị chỉ trích đang đào tạo robot vì mỗi ngày học sinh cuối cấp phải học đến 15 tiếng. Điểm số cao là cách duy nhất để vào được các trường đại học hàng đầu của đất nước. Kỳ thi bao gồm các môn như văn học Trung Quốc, toán, tiếng Anh, vật lý, hóa học, chính trị và lịch sử. Phần lớn học sinh chỉ có một cơ hội duy nhất để tham dự kỳ thi gian khổ này, khác với học sinh Mỹ có thể thi lại kỳ thi SAT.

Năm nay, kỳ thi Cao khảo của Trung Quốc diễn ra vào ngày 6-7.6 với sự tham gia của 13,42 triệu thi sinh. Số lượng thí sinh đông đảo là vậy, nhưng chỉ tiêu tuyển sinh đại học lại rất ít, rơi vào khoảng 4,5 triệu chỉ tiêu. Điều đó có nghĩa là chỉ có khoảng 1/3 số sĩ tử có cơ hội được học đại học. Đặc biệt, độ khó của đề thi này cũng ngày càng tăng. Theo "Báo cáo Kỳ thi Đại học Trung Quốc", đề thi đại học năm nay của "đất nước tỉ dân" chú trọng đến việc đề cao kỹ năng tư duy phản biện, tăng cường kiểm tra chất lượng tư duy đặc biệt là khả năng hình thành và quy chuẩn hóa tư duy và không phân biệt thí sinh thi tổ hợp Khoa học Xã hội hay Khoa học Tự nhiên. Điều này có nghĩa là, các em sẽ cùng nhau "tranh đấu" để quyết định xem ai là người chiến thắng.

Trong ngày thi đầu tiên của kỳ thi năm nay, đề thi môn Ngữ văn đã nhận được nhiều chú ý từ cư dân mạng Trung Quốc. Ngay sau khi kết thúc môn thi này, những từ khóa về đề thi Ngữ văn đều chiếm vị trí top đầu trên các trang thông tin của Trung Quốc với độ thảo luận rất cao. Trong hai ngày thi, các bậc phụ huynh chờ đợi một cách lo lắng ngoài cổng trường sau khi tiễn con cái vào các phòng thi. Nhiều phụ huynh và giáo viên mặc đồ đỏ, màu của sự chiến thắng ở Trung Quốc, còn một số người cầm hoa hướng dương - được coi là loài hoa may mắn cho thành công học tập.

Theo báo cáo *Tân Hoa Xã* tại Bắc Kinh, cảnh sát giao thông xuất hiện trên đường phố từ 6 giờ sáng các ngày thi để giúp làm giảm lưu lượng giao thông quanh một trường học gần Cung điện Mùa hè, một điểm danh lam thắng cảnh nổi tiếng với du khách. Tại Thượng Hải, các trung tâm điều phối taxi đã bắt đầu nhận đặt chỗ cho học sinh tham dự kỳ thi từ một tuần trước. Chính quyền Thâm Quyến đã chỉ đạo các cơ quan chức năng thực hiện công tác quản lý trước và trong kỳ thi. Cảnh sát thành phố này đã thành lập nhóm ứng phó khẩn cấp, nhằm ngăn chặn việc sử dụng còi xe bừa bãi trong thời điểm diễn ra kỳ thi. Nhiều thành phố khác cũng tăng cường an ninh cho kỳ thi. Cụ thể, 402 trung tâm khảo thí ở tỉnh Chiết Giang đã trang bị cổng an ninh, máy dò kim loại và thiết lập hệ thống phá sóng để đảm bảo kết quả thi phản ánh đúng năng lực của thí sinh.

Theo thời báo *Hoàn Cầu*, từ ngày 6.6, Bộ Giáo dục đã phối hợp với các cơ quan chức năng triển khai các biện pháp hỗ trợ về dịch vụ lưu trú, kiểm soát tiếng ồn, chăm sóc y tế và di chuyển, nhằm tạo điều kiện để các thí sinh khuyết tật có thể tham dự kỳ thi một cách thuận lợi. Bên cạnh đó, Bộ Giáo dục cũng chuẩn bị các kế hoạch ứng phó khẩn cấp trong trường hợp xảy ra thiên tai hoặc các hiện tượng thời tiết cực đoan.

Trên mạng xã hội Trung Quốc tràn ngập những lời chúc may mắn và động viên, với "gaokao" trở thành chủ đề tìm kiếm hàng đầu trên nền tảng giống như Weibo. Nhiều người nổi tiếng Trung Quốc, thậm chí một số ngôi sao quốc tế, đã đăng trên mạng xã hội để chúc may mắn cho các thí sinh. Huyền thoại bóng đá người Anh David Beckham đã gửi lời chúc tốt đẹp trên Weibo, nơi anh có 10 triệu người hâm mộ. "Tôi chỉ muốn nói "chúc may mắn" đến tất cả các học sinh tham dự kỳ thi. Các bạn đã làm việc rất chăm chỉ. Jin Bang Ti Ming!", Beckham nói trong video có sử dụng một cụm từ tiếng Trung có nghĩa là đạt được vinh quang và thành công trong các kỳ thi quan trọng. ■

Học sinh xếp hàng để kiểm tra an ninh Ảnh: AFP/GETTY

GÓC **BÌNH LUẬN**

Cần một sự thống nhất mạnh mẽ

● **LAM SA**

Từ ngày 6-9.6, khoảng 370 triệu công dân của 27 quốc gia thành viên Liên minh châu Âu (EU) đi bỏ phiếu, để bầu chọn ra 720 đại biểu cho nhiệm kỳ 5 năm mới của Nghị viện châu Âu (EP). Theo nhận định của một số nhà quan sát thì đây là cuộc bầu cử được nhiều cử tri quan tâm nhất trong lịch sử EP.

Kết quả thăm dò dư luận trước đó cho thấy, cử tri đặc biệt quan tâm tới cuộc bầu cử đầu tiên kể từ sau Brexit năm 2020, với tỷ lệ đi bầu có thể lên tới 70%, tăng đáng kể so mức khoảng 50% hồi năm 2019. Lý giải cho sự quan tâm đặc biệt này là bởi cuộc bầu cử diễn ra trong bối cảnh EU đang bị bủa vây bởi những thách thức chưa từng có về an ninh, kinh tế, xã hội, đe dọa phá vỡ sự đoàn kết và thịnh vượng của khối. Trong khi đó, các cuộc thăm dò dư luận lại cho thấy một xu hướng đáng lo ngại khi chủ nghĩa dân tộc và đảng cực hữu đang trỗi dậy mạnh mẽ. Thậm chí, những đảng này đã lên nắm quyền tại Hungary và Italia, tham gia chính phủ ở Phần Lan và Slovakia, giành chiến thắng trong cuộc tổng tuyển cử tại Hà Lan.

Cũng theo kết quả các cuộc thăm dò trước thềm bỏ phiếu cho thấy, Đảng Nhân dân châu Âu (EPP), Liên minh Tiến bộ xã hội và dân chủ (S&D) sẽ chiếm ưu thế trong cuộc bầu cử lần này. Bà Ursula von der Leyen có thể vẫn giữ cương vị Chủ tịch Ủy ban châu Âu (EC) trong nhiệm kỳ 5 năm tới nếu được sự tán thành ủng hộ của đa số tuyệt đối các thành viên của Nghị viện khóa mới. Tuy nhiên, sự trỗi dậy của phe cực hữu tiếp tục là mối lo ngại có thể làm lung lay khối thống nhất của ngôi nhà chung EU.

Rõ ràng, kết quả bầu cử EP sẽ có ý nghĩa quyết định cực kỳ quan trọng đối với sự phát triển của EU trong 5 năm tới, vì nó tác động đến việc phân bổ các vị trí hàng đầu trong khối như vai trò lãnh đạo của EC và định hình chính sách của EU. Hơn lúc nào hết, các nước EU cần một sự thống nhất mạnh mẽ, để tiếp tục bảo tồn, củng cố và phát huy ảnh hưởng trên toàn cầu. ■